

Biserici.Culte. - II -

Nov.'36 - 1937

Biserici.Culte. - II -	1
Nov.'36 - 1937	1
	3
Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 14 nov.'36 - apr.'37	3
	3
1.a) <i>Mesajul Regal</i> , duminică, 14 nov.'36	3
1.b) Șt.P.Mihăileanu, (consilier Înalta Curte de Casație)	3
2.) Biserica și Parlamentul , 1936 / 1937	4
N.Iorga / 27 nov.'36	4
▫ Apărarea amenințărilor	4
3.) Iosif Willer (P.Maghiar) , discurs la Mesaj, Camera , 25 nov.'36	4
▫ Doleanțele minoritare :	4
▫ Dreptul la viață , la existență	4
4.) Iosif Jumanca (PSDR) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36	5
▫ Valorile democrației	5
5.) Alex.Cantacuzino / 1935	6
▫ Între Lumea Legionară și Lumea Comunistă , (p. 9- 47)	6
I.) Spiritul comunist este anticreștin,	7
II. Spiritul Comunist este antiuman ,	9
6.) I. ACCuza (PNC) , discurs la Mesaj , Senat , 28 nov.'36	9
▫ Creștinism - Iudaism	9
▫ Vechiul Testament -Noul Testament	10
Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36	11
▫ Iudaismul	11
▫ Evreu = comunist ?!	12
▫ Evreii din România	12
▫ Evreii - comuniști ?	12
▫ Jurământ de credință pentru România Mare	13
7.) Vict.Iamandi (ministru Culte și Arte) , discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36	13
[Votul universal]	14
[datoria profesională]	14
[Libertatea , susținerea cultelor]	14
[Potolirea agitațiilor în biserici]	14
8.) În memoriam : preotul Vasile Lucaci (statuie la Oradea) , Senat , 12 dec.'36	15
9.) XX? .) Alexandru Cantacuzino , <i>Opere complete</i> , Colecția "Omul nou" , 1990	17
▫ <i>CUM SUNTEM</i> (p. 51- 90) , sept. 1937	17
[Violența ca un păcat necesar sau iubirea fără discernământ ?]	17
[Violență revoluționară sau supunere nedemnă ?]	18
[Sfinți sau eroi ?]	19
[Mântuirea singulară sau mântuirea nației ?]	20
[Mântuirea " legionară" = credință ? utopie ? vis ?]	20
[Revoluție , apoi unire !]	21
[Prima poruncă :jertfa și prozelitismul !]	21
[Forțele antagoniste în confruntare :	21
[Moartea legionară = libertate și demnitate	22
[Biruința legionară = ziua răfueii !]	22
9.a) Victor Puiu Gârcineanu , Din lumea legionară, [probabil'36-'37] , 1940	23
1.Năzuințele sufletului colectiv ale neamului	23
2.Prezența în istorie a Căpitanului	23
10 b) Vict Gârniceanu	24

▫ <i>Mesianism românesc</i> . (p. 24 - 31).....	24
▫ Regionalismul și iredentismul.....	26
11.) M.Manoilescu, "Rostul și destinul burgheziei românești" [1937] ,1941.....	26
▫ Psihologia și stilul de viață a burgheziei românești (capit. XI).....	27
▫ Forțele latente ale tradiției : creștinismul, naționalismul	27
12.) Toma Vălăreanu (ex.primar Maglavit) -la "Sumar" - Protest , Senat , 18 ian.'37.....	27
13.) Scandal diplomatic : diplomați străini la înhumarea lui Moța și Marin , 13 febr.'37.....	28
a) Armand Călinescu (PNȚ) (p. 1036) , Comunicare , Cameră , 16 febr.'37.....	28
[Moța și Marin] căzuți eroic în războiul civil din Spania.....	28
b.) Gh.Tătăreanu -răspuns (p. 1037) / 16 febr.'37.....	28
a.) Octavian Goga (PNC)/ 17 febr./ (p. 1063 -1064).....	29
[Blamarea atitudinii PNȚ].....	29
[Resurecția " <i>românismului</i> "].....	29
[Sacrificiul lui Moța și Marin].....	29
[Sentimentul de pioșenie al opiniei publice].....	30
[Diplomații străini ? : sentiment moral].....	30
[Călinescu : reacția politicianistă , intrigă de culise.....	30
c.) Pamfil Șeicaru (" <i>Curentul</i> ")/ 17 febr.'37 (p.11065- 106 7).....	30
[Participarea diplomaților].....	30
[" Șah " la implicarea Bisericii ortodoxe].....	31
[Șantajul cenzurii].....	31
d.) I.Modreanu (Fr.Românesc -Vaida) / 17 febr. '37 (p. 1066).....	32
[Însmormântare , nu " <i>manifestație politică</i> " !].....	32
e.) Aurelian Benteiu (subsecretar de Stat) (p. 1068.1069).....	32
[Cenzura - răspuns lui Șeicaru].....	32
[Biserica - ferită de orice jignire !].....	33
f.) C.Argetoianu (Liga Agrară) - la Sumar / 19 febr.'37.....	34
[Greșala diplomaților].....	34
14.) Atentatul contra lui Tr.Bratu, / Declarații, Senat, 2, 3 mart.'37.....	34
IPSS Miron Cristea /- la Sumar- 3 mart.'37.....	34
▫ Biserica condamnă atentatul, crima ,.....	34
▫ Memoriile IPSSMiron Cristea.....	35
▫ Schimbarea mentalității liderilor de partid.....	35
▫ Idealuri naționale și creștine.....	35
14.a) O.Goga , Comunicare : statut studenți ; statut preoți ; 3 martie' 37.....	35
▫ Interdicția preoților de a se manifesta politic ?!.....	36
▫ Atribuțiile istorice ale preoțimii.....	37
▫ Misiunea istorică și politică a preoțimii.....	37
▫ Locul preoțimii în " <i>dreapta naționalistă</i> " , antibolșevică.....	37
Victor Iamandi (ministrul Culte și Arte) - răspuns - (p. 1834 - 1835) / 3 mart.'37.....	39
▫ Biserica - în preocupările PNL.....	39
▫ Tradiție și merite.....	39
▫ Biserica în România Mare.....	39
▫ Constituția 1923 - drepturi acordate.....	39
O.Goga / replică / 3 mart.'37.....	40
▫ El, Goga, primul ministru al Cultelor !.....	40
▫ Prima lege de organizare bisericească.....	40
-----	40
Guv.Tătăreanu . Vacanță parlamentară . 1937.....	40
-----	40
14.b) IPSS Ion Bălan (episcopul greco-catolic, Lugoj), <i>Problema palestiniană</i> , 5 sept.'37....	40
▫ Cămin evreesc în Palestina ?.....	41
▫ P.d.v. creștinesc.....	41
▫ Dumnezeu a cucerit Palestina , nu evreii !.....	41
▫ <i>Vechiul și Noul Testament</i>	41

▫ Ierusalimul să nu intre iar în stăpânire evreească !.....	42
▫ Căminul evreesc în Palestina ?!.....	42
▫ Conferința de Pace ; Tratatul de la Sévres.....	42
▫ Situația privilegiată a evreilor din Europa.....	42
▫ Sioniștii = evreii săraci și patrioții.....	42
15.) Gh.Tătărăscu , <i>Expozeu</i> , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37.....	43
▫ Biserica Națională.....	43
16.) Târnosirea Catedralei ortodoxe la Sighișoara , 1 nov.'37.....	43
17.) Al.Vaida -Voevod, Manifestul Frontului Românesc, 1 dec.'37.....	44
Biserica.....	44
18.) Gh.Tătărăscu , discurs radiofonic, înfăptuirile de ieri, programul de mâine , 13 dec.'37... ..	44
▫ Campania electorală.....	44
▫ Guvernarea de 4 ani.....	44
Guvernul și Ardelenii ?!.....	45
19.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37.....	45
▫ 387 deputați aleși.....	45
▫ Alegerile pentru Senat.....	45
▫ Reprezentanții cultelor.....	46
20.) XX?) Iuliu Maniu - Miron Cristea, ? ian./ febr.'38.....	46
a) (9) Maniu /febr.'38.....	46
▫ Greșala gravă a Patriarhului Miron Cristea	46
▫ Regimul constituțional în pericol.....	47
b) (10.) Mircea Vulcănescu ,	47
"Nae Ionescu așa cum l-am cunoscut", Ed.Humanitas, 1992.....	47
▫ / adversitatea Nae Ionescu - Patriarhul Miron Cristea /.....	47
C (11). Alexandru Cantacuzino , <i>Opere Complete</i> , Colecția " Omul Nou "(1969), 1990.....	48
A. Între lumea legionară și cea comunistă , 1935 (pag. 7- 47).....	48
B. " <i>Cum suntem</i> ", sept.'37.....	48
C. <i>Românismul nostru</i> (Congresul General Studentesc, Craiova , apr.'35).....	48
D) <i>Românul de mâine</i> (Raport la Congresul General Studentesc , Târgul Mureș, apr.1936)	48
F) <i>Cuvânt la mormântul lui Moța și Marin</i> , Casa Verde, febr.'37(p. 183- 189).....	48

Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 14 nov.'36 - apr.'37

1.a) Mesajul Regal, duminică, 14 nov.'36.

(DAD, MO 1, șed. din 15 nov.'36 , p. 1-3 ; D.S. MO 1 , p. 1-3)

[-----]

" Prin proiectul de lege pentru constituirea Vetrelor Monastirești , se asigură un minimum de dezvoltare materială a vechilor lăcașuri de credință , care au jucat în trecutul nostru religios și cultural un rol atât de precumpănitor. " (aplauze)

1.b) Șt.P.Mihăileanu, (consilier Înalta Curte de Casație)

"Evoluția legislației în ultimii zece ani", 1940

[Vol.I,"Zece ani de domnie.."]

/ În cadrul preocupărilor culturale și sufletești,prin Legea din 20 martie 1937,

pentru **înzeștrarea unor mănăstiri ortodoxe** din țară,
Statul a fost autorizat să atribuie în deplină și perpetuă folosință,
unor mănăstiri ortodoxe din țară, anumite întinderi de **păduri și terenuri**
, în scopul ca venitul lor să servească exclusiv
pentru **conservarea și restaurarea clădirilor monumente istorice**,
precum și pentru întreținerea diferitelor **școli ateliere, tipografii, aziluri și orfelinate**,
instituții de asistență socială și sanitară,
dând puțință acestor așezăminte spirituale,
să continue **opera care au desfășurat-o în trecut.** (p.198)

2.) Biserica și Parlamentul , 1936 / 1937

LD : simple observații : Deși în parlament, mai ales în Senat , sunt din ce în ce mai numeroși reprezentanți ai bisericilor, prezența lor nu se face prea simțită, de obicei lipsind din parlament . Chiar în sesiunea aceasta , sunt făcuți **senatori de drept** , încă **1 mitropolit și 4 episcopi** . Din când în când , câte o polemică stârnită de **ACCuza**, determină replica lui **Niemirower** ; În câteva ocazii se vorbește de "**opera creștinească** " de la **Maglavit** , care nu pare a fi avut girul bisericii ; din când în când , câte cineva ridică vreo problemă legată de vreo față bisericească (ex. în această sesiune, Iorga face scandal pentru neprimirea în Senat a mitropolitului **Gurie - Basarabia** - , dar lucrurile se clarifică .]

N.Iorga / 27 nov.'36

▫ **Apărarea amenințărilor**

Pentru Prelatul învinuit ...

"Și tot așa, eu am fost pentru înaltul Prelat care se găsește aici [**Gurie ?**], care a administrat bine sau a administrat rău, și eu cred că este **incapabil să administreze** , nici bine , nici rău, fiind că din **cărțile sfinte pe care le-a publicat în românește, nu se poate scoate nici un fel de contabilitate dublă** .

Dar eu cred că , **orice s-ar fi întâmplat acolo, orice joc de milioane s-ar fi petrecut,**

nu e bine să se închidă un mitropolit în vagon ,

și să se trimită cu jandarmul în locuri de exil.

Acelea sunt prostii pe care le-au făcut și le-au plătit alții .

Astăzi nu se mai plătesc astfel de prostii , dar nici nu trebuie făcute ,

tocmai pentru că nu se plătesc , fiindcă , cel puțin , o faci cu curaj ,

dar când știi că o poți face și nu o plătești, **este un act lipsit de curaj** .

Prin urmare , **o astfel de acțiune este lipsită de orice sentiment de demnitate**

și **pentru biserica noastră, și pentru națiunea** din care face parte

acela a cărui apărare am luat-o ."

Iorga / 27 nov.'36

3.) **Iosif Willer (P.Maghiar) , discurs la Mesaj, Cameră , 25 nov.'36**

(DAD, MO 4, șed. de miercuri, 25 nov.'36 , p. 46 - 51)

Doc.integral - fișier Unguri II

Iosif Willer / 25 nov.'36

▫ **Doleanțele minoritare :**

▫ **Dreptul la viață , la existență**

Învățătorii confesionali și preoții

Tot o situație tristă despre care nu aveți cunoștință este cea a **învățătorilor confesionali și a preoților**. Lipsa totală a ajutorului de Stat , **disproporția , mai bine zis nedreptatea făcută preoților , lovește tocmai în clasa intelectuală** și face ca tinerii să fugă de aceste cariere ,

care ar fi cele mai potrivite pentru a îndrepta poporul spre o viață cumpătată și cu frica de Dumnezeu, cariere prin care acești oameni îndeplinesc o misiune în Stat.

- **VTPrelipceanu** (PNC) : **Această problemă a preoților nu trebuie s-o socotiți ca privind exclusiv pe minoritari.** Dvs trebuie să știți că **sunt preoți ortodoxi**, care fac parte din biserica dominantă de Stat, și care **funcționează onorific, fără salariu.** De aceea, nu trebuie să faceți din această situațiune **un pretext de învinuire a unor persecuții în contra minoritarilor**, fiindcă **constatările dvs sunt nedrepte**

- **Willer** : **D-le deputat Prelipceanu, cu ce am meritat eu de la dvs acest limbaj atât de ostil ? [LD Atenție la proces de intenție !]**

- **VTPrelipceanu** : **Nu este ostil, este drept !**

- **Willer** : **Eu am spus acest lucruși la minister, și mi s-a promis că vom discuta la buget .**

- **Justin Stănescu** (PNL) : **Sunt 6.000 de preoți ortodoxi care slujesc onorific.**

- **Willer** : **Eu sunt primul care va protesta contra acestei situații.**

-**VTPrelipceanu** : **Bugetul Statului nu poate să satisfacă aceste cerinți, și nu este permis să bateti monedă din această neputință de a satisface dezideratele dvs** Dvs întrebuițați un **limbaj de domnișoară de pension**, pentru a spune lucruri care sunt **direct jignitoare pentru noi** .

-**Willer** : Am avut prilejul să arăt d-lui ministru că, de pildă, **episcopul Bisericii Unitariene, are mai puțină leafă decât portarul Parlamentului.** [-----]

Ioșif Willer / 25 nov.'36

4.) **Ioșif Jumanca** (PSDR) , **discurs la Mesaj, Senat** , 27 nov.'36

(DS, MO 6, ședința de vineri, 27 nov.'36 , p. 100 -103)

[LD : ședința este condusă de C.Aliănișteanu. Pe banca ministerială - Victor Iamandi.

Orele sunt târzii, deoarece s-a cerut ca discuțiile la Mesaj să se încheie.

Vorbise Iorga, Manoilescu, Penescu ș.a.

Jumanca este singurul parlamentar social-democrat din această legislatură.

Eu cred că este un sincer social-democrat, cât despre bunele lui intenții patriotice

nu am nici o îndoială. În fond, valorile pentru care se pronunță el, sunt de esență democrată

-așa cum și explică - iar faptul că le invocă printr-un citat din spusele Patriarhului Miron Cristea spune totul.] Doc.integral - **fișier PSDR, II**

[-----]

Jumanca / 27 nov.'36

▫ **Valorile democrației**

[LD : faptul că **socialistul Jumanca** folosește, în discursul său, **spusele**

Patriarhului Miron Cristea, spune ceva despre **calitatea umană a lui Jumanca !**

Pe de o parte, **mândria de a fi fost părtaș la marea unire...** pe de altă parte,

nu întâmplător **un ardelean**, și, în ultimă instanță,

pentru **a-și legitima doctrina social- democrată.**]

" **Social- democrația** nu numai că **nu este o forță destructivă**,

dar ea **constituie**, dimpotrivă, **o necesitate vitală pentru statul** care,

ca spre pildă Cehoslovacia, **înțelege a se încadra**

în ritmul evoluției democratice a țării.

[**IPSS Patriarhul Miron Cristea / dec.1917**]

" **Adevărata democrație** - a spus un om a cărui autoritate trebuie să fie recunoscută -

nu poate fi altceva **decât cea mai curată iubire față de popor în toate păturile sale.**

Duhul acestei democrații, propovăduită de un număr mare **de învățați și de apostoli,**

plini de zel și de o energică voință, a produs în zilele noastre **o mișcare atât de vie**,

încât - ca un vânt puternic - **tinde să răstoarne nedreptățile**, câte s-au făcut și se mai fac,

mai ales de **mulțimea uriașă a celor săraci**, și în parte **desmoșteniți de drepturi,**

sau împiedicați a se împărtași din binefacerile drepturilor, prin legi aduse de o anume clasă de oameni, care până acum și-au îngădit mai mult interesele proprii.

" Această mișcare a democrației cere ca fiecare pătură de oameni :

domni și țărani, bogați și săraci, capitaliști și lucrători , etc.,
să ia parte cu cuvântul lor hotărâtor acolo unde se croiește viitorul și soarta popoarelor și a țărilor, ca astfel, nu numai pentru fiecare popor, ci - după puțină - și pentru fiecare om să se măsoare cu cumpăna dreaptă , aceea ce se cuvine , spre a se șterge și a se împuțina cât mai tare de pe pământ nedreptatea și necazurile celor mulți.

" Democrația cere ca - precum sarcinile eșării stau peumerii tuturor - așa toți să ia , mijlocit sau nemijlocit , direct sau indirect, parte la conducere lor.

stând fiecăruia deschisă calea a se ridica cât de sus și până acolo unde îi ajută cinstea , mintea sa, talentul și puterea sa de muncă.

" Iar precum democrația nu admite ca o clasă de oameni să-și facă trebușoarele pe contul și pe spinarea și în paguba altor clase,

tot așa nu admite nici ca un popor să asuprească și să apese pe altul,

ci fiecare națiune , fiecare neam, să aibă dreptul de a trăi ,

așa cum cer interesele lui, cu limba sa, cu credința sa, cu portul său, cu datinile și obiceiurile sale, adică conform eului său ."

"Cuvintele acestea înălțătoare au fost scrise de acela care azi este

IPSS Patriarhul României , în pastorală ce a trimis-o , în calitate de episcop al Caransebeșului , cu ocazia Crăciunului din 1917.

Am dori numai atât : ca această concepție să devină, în sfârșit, o realitate , în Statul Român.

Or astăzi, se întâmplă tocmai contrariul ."

Iosif Jumanca / 27 nov.'36

5.)Alex.Cantacuzino / 1935

▣ Între Lumea Legionară și Lumea Comunistă , (p. 9- 47)

[LD . 29 aug. 2003

A apărut sub formă de broșură cu fotografia autorului.

Nepăstrându-se manuscrisul, are pasagii cenzurate, pe care le voi marca cu //.

Deosebit de interesant, deosebit de incitant, deosebit de nuanțat.

Un legionar credincios, cultivat , modest dar cu maiestatea bunului simț boieresc,

patriot , spunând lucrurilor pe nume, fără echivocuri și speculații.

Apar într-o lumină adecvată multe din elementele doctrinare legionare :

creștinismul, eroismul , jerfa ș.a.ș.a

Chiar dacă nu împărtășesc întocmai toate opiniile sale,

cu ideile unui asemenea legionar mai-mai că m-aș putea împăca]]

"Dacă vrem cinsti să cunoaștem o specie de omenire , urmează să descoperim

înăuntrul firei societăților omenești , staraturile lor de sensibilitate , reflexele lor intime de

gândire [-----] În deosebi ne preocupă să deslușim ce deosebire esențială este ,

în profunzime , între lumea legionară și lumea comunistă-marxistă .

[-----]

"Să lăsăm deci la o parte exteriorizările politice și sociale ale colectivităților omenești.

Vom observa , însă, ce curente , ce efluvii interne

determină diferența și ostilitatea crâncenă

care separă lumea legionară de lumea comunistă-marxistă.

" Este , cred, între cele două omeniri , o ceartă metafizică, o ceartă teologică.

Dostoiewski spune : <Socialismul nu este numai o chestiune muncitorească

sau chestiunea celei ce se numește a 4-a clasă ; dar este mai cu seamă chestiunea ateismului

, aceea a unei reîncarnări moderne a ateismului,

chestiunea Turnului Babel clădit fără Dumnezeu, nu pentru a se înălța de pe pământ către cer,

însă spre a face să coboare cerul pe pământ . >

Berdiaeff adaugă : <Socialismul vrea să fie o religie nouă și să răspundă nevoilor religioase

ale omului. Socialismul nu înțelege să înlocuiască capitalismul. Dimpotrivă, el se ține

pe același teren și este carne din carnea și sânge din sângele capitalismului .

Dar socialismul vrea să înlocuiască creștinismul prin socialism ;
ca și creștinismul, **socialismul este pătruns de spîit mesianic și**
pretinde să aducă buna vestire a unei umanități salvată din mizerie și din suferință.

Socialismul a ieșit din teren evreesc ; el este forma seculară a anticului milenarism ebraic,
a nădejzii lui Israel într-o miraculoasă domnie pămîntească , într-o fericire pămîntească.
Nu este un hazard care a făcut din Karl Marx un evreu.

El păstra speranța în apariția unui viitor Mesia care să fie
invers lui Hristos , respins de poporul ebraic.

Dar pentru Marx, poporul ales de Dumnezeu , poporul mesianic, era proletariatul.
El îmbracă această clasă cu înfățișările poporului ales . **Statul socialist, pentru Marx,**
nu este un stat laic, ci un stat confesional , ca și statul catolic, cu o religie " dominantă" ,
se bucură de o întindere nelimitată în drepturile lor , singuri cei care aparțin acestei confesiuni. >

Barrés zicea : < Jaurés este un episcop deandoselea și prietenii săi sunt toți preoți care
au călcat strâmb [-----] Dreptul la fericire, dreptul de a căuta fericirea ;
trebuie să acceptăm acest drept [-----] **Himeră pentru himeră , cred că este mai bine**
ca idealul să fie pămîntesc, pentru că aceasta dă oamenilor un principiu inepuizabil de
activitate .Aceasta fac revoluțiile ; > [-----]

"Pe aceste citate , putem începe meditațiuni din cele mai pasionate ,
spre a desprinde o pricepere justă și pătrunzătoare [-----]
Într-adevăr , **sensibilitatea și reflexele de gândire**

stârnite de spiritualitatea legionară creiază în omenire o purtare nouă,
diametral opusă felului de a fi al lumii comuniste marxiste,

față , spre exemplu, **de creștinism și de religie, față de viață și față de moarte,**
față de nemurirea sufletului , față de determinism și de liber arbitru omenesc,
față de personalitatea omului, față de fericirea omului,
față de naționalism și rase, față de lupta de clasă .

[-----]

Cine știe să moară, nu va fi rob niciodată !

" Este lămurit că **////////// legionarii ? //////////** nu au ca singur imbold de acțiune
o sumă de dorinți sau de poftes **către o nouă distribuție a unui vechi capital limitat,**
drepturi politice , de privilegii sociale sau de bunuri economice.

Acestea sunt sortite periodic să treacă , cu ajutorul unui sângeros cadru revoluționar ,
de la clasa stăpînitoare la aceea stăpînită și apoi de la acest nou stăpîn la altă categorie
de decăzuți și de nemulțumiți. [-----] Aceste migrațiuni de bogății și de privilegii sunt
periodice și frecvente în istorie , sub presiunea forțelor mulțimii .[-----]

Spre deosebire de aceste răscoale , avem în revoluția sufletească ////////// legionară ? //////////
înmugurirea unor sentimente , a unor impulsii noi de creație.

[-----]

Cine știe să moară, nu va fi rob niciodată !

" Ce diferențiere esențială constatăm între aceste imbolduri ? [-----]

Trebuie să amintim aici că **există o înfrățire naturală, continuă, nedesmințită de fapte,**
între spiritul comunist și spiritul evreesc.

Evreii pretutindeni sunt purtătorii de germeni ai comunismului .

Elementele vătămătoare mai de seamă din comunism , provin din inspirația iudaică [-----]

"Vom indica sumar **câteva atribute specifice ale gândirii și ale simțirii comuniste ,**
care au cele mai rele efecte asupra societății omenești .

I.)**Spiritul comunist** este anticreștin,

vrea să anihileze facultatea omului **de a adora un Dumnezeu transcendental**
și de a încheia cu Dumnezeirea raporturi de iubire.

[-----] Creștinismul este facultatea de îndumnezeire prin iubire. [-----]

Spiritul comunist respinge revelația divină, harul și mântuirea. [-----]

Este foarte instructiv faptul că **Internaționala a III-a și doctrinarii comuniști ,**
nici o dată **nu au aruncat anatema împotriva bisericii și religiei mozaice.**

Stăpînirea sovietică-comunistă , cu o cumplită înverșunare,

a predicat ura și opreliștea contra religiei creștine. [-----]

"**Noi, legionarii , suntem creștini , credem în Mântuitorul nostru Isus Cristos, credem într-un singur Dumnezeu** atotțitorul și dătătorul de viață și de moarte , un Dumnezeu **care se îngrijește de soarta noastră , un Dumnezeu cu care comunicăm, cu care suntem în legătură și totuși un Dumnezeu în afara și pe deasupra** întâmplărilor și normelor omenești.[-----]

Comuniștii marxiști practică **cultul proletariatului comunist, cultul lui Marx și al lui Lenin.**

[-----] Aici trebuie să facem o rezervă .**Nu știm și nu putem ști dacă jidanii comuniști , în perfidia lor, sunt ateii , cum cere dogma comunistă , și dacă s-au lepădat de cultul mozaic.**

[-----] **Comuniștii pretind că creștinismul robește sufletul și mintea omului , îi amortește dorințele de înfăptuire, îl face să se complacă în umilinți și în suferinți , în pasivitate , în resemnare , în întunericul asuprii și să caute răsplata numai după moarte , într-o închipuită lume cerească.**[-----]

Omul care crede în Dumnezeu ce aude rugăciunile înălțate către El , omul **care îngenunchează înaintea unui Dumnezeu** ce se îngrijește de necazurile și micimile omenești, omul care **se încrede în ajutorul divin** [-----] **omul religios și creștin** care **crede în predestinare , în milă, în puterea dumnezească** de a interveni în așezările lumești și de a ocroti și călăuzi pe cei aleși , **are o fire esențial diferită de omul cu spirit comunist** [-----]

"Pe linia materialistă și anticreștină , se face încheetura și înțelegerea între **francmasonerie, comunism și judaism.**

" **Credința în viața dincolo de moarte , în o răsplată sau în o pedeapsă** dincolo de trăirea pământească, **încrederea în ceva supraomnesc** care dă suferințelor de pe pământ o justificare și un rost , o atare credință , **crează un exemplar de om în care domină valențele sufletului, mulțumirile spirituale, simțul demnității , al curajului și al jefreii de sine.** [-----]

Între **spiritul capitalist de îmbogățire individuală și spiritul comunist de înstărire a clasei proletare** , nu vedem decât o mică diferență de proporție și de metodă și **nici o deosebire de impuls.** Vorba unui servitor comunist , care făcea propagandă anticapitalistă : **< Egalitatea va fi atunci când fiecare vom avea un servitor >** [-----]

"**Adevărata diferențiere** între cele două umanități , **aceea curat creștină și legionară, și cea comunistă, adevărata opunere între ele,** este vechea ceartă în care, **de o parte , se află acei care se lasă conduși de sentimentul fericirii cerești** [-----] **de altă parte , acei care sunt atrași numai de posibilitățile de bucurie , de desfătare și de comodate lumească .** [-----]

"**Credința în nemurirea sufletului , influențează iarăși hotărâtor activitatea și manifestările omenești .**[-----] **Un neam de oameni nepăsători de moarte, este un neam sortit unor biruințe nesfârșite.**

Pentru comuniști, moartea este pierderea raiului pământean și a desfătărilor făgăduite de-a lungul vieții noastre lumești.

Dimpotrivă, **în lumea legionară noi nu numai că ne mândrim cu nepăsarea față de moarte , dar ne fălim cu iubirea de moarte. Concepția legionară față de moarte , se înfrățeste, peste 20 de veacuri, cu învățămintele lui Zamolxis** care a propovăduit printre geto-traci , **cultul nemuririi sufletului.**

Împăratul Trăian [LD ?!] scria despre **anticii geți , strămoșii noștri :**

< Acești geți sunt cei mai războinici dintre toate neamurile care au existat vreodată... ei merg la moarte mai veseli decât la orice altă călătorie. >[-----]

"**Stând pe linia creștină, spirituală , noi, tineretul legionar , suntem preocupați în primul rând să cucerim marile însușiri naționale , sufletești și trupești, calitățile alese ale omului românesc, cerute de mărirea și de slava destinului său.**

[-----]

Cine știe să moară, nu va fi rob niciodată !

"Revoluția o vrem , mai întâi, înăuntrul nostru, în reflexele schimbate ale organismului nostru.

[-----] **Noi suntem de acord cu doctrinarii comuniști .**

Trebuie reprimite inechitățile sociale, trebuie înfrânate și doborâte feudalitățile bancare ,
trebuie sfărâmate privilegiile nedrepte [-----] trebuie înfăptuit discreditul bogăției [-----]
trebuie determinate drepturile și datoriile sociale ale averii. [-----]
suprimarea capitalului de speculă [-----] nivelarea averilor și o redistribuirea capitalului
[-----]. Aceste reforme sunt bune , însă elanul interior, forța de propulsie la
revoluționar, nu trebuie să fie pofta mercenarului ahtiat de plăceri și bunuri materiale.
[-----] în lumea legionară vrem să creem soldatul care luptă pentru un ideal,
un soldat care înfățișează un exemplu de om dezinteresat ,
dezlegat de interesele sale personale. [-----]
Al.Cantacuzino /

II. **Spiritul Comunist** este antiuman ,

vrea să micșoreze, și să înjosească chipul omului.

Comunismul vrea anihilarea personalității omenești, omul trebuie să fie
numai o unealtă trecătoare în serviciul scopurilor colectivității proletare sau evrești.

[-----] Pentru comunism , personalitatea omenească este un mijloc, nu un țel.

Marxismul nu ia în seamă viața interioară și spirituală a persoanei. [-----]

lată ce scrie **Nicolae Berdiaeff** : < Atrocitatea marxismului rus consistă, înainte de toate,
în aceea că urmărește moartea personalității și a libertății omenești.

Comunismul este negația nu numai a lui Dumnezeu, dar și a omului ,
și aceste două negații sunt legate între ele.

Propaganda sa antireligioasă, sfârșește prin a fi antiomenească .[-----]

Personalitatea omenească are pentru creștinism o semnificație absolută ;
sufletul omesc are mai multă valoare ca toate împărățiile din lume

.La temelie creștinismului este iubirea aproapelui , iubirea de om ;

la temelie comunismului este negarea acestei iubiri de Dumnezeu și a aproapelui.

Marxismul nu iubeste nici pe Dumnezeu, nici pe om.

El neagă pe Dumnezeu și este necruțător față de om> [-----]

"Pentru noi, legionarii, iubirea aproapelui , dragostea de națiune,
înfrumusețarea și maximalizarea sufletului , însănătoșirea și întărirea fizică,
o bună selecționare sufletească și trupească, sunt cerințe imperative.

[-----]

"Să rezumăm. Între lumea legionară și lumea comunistă

deosebiri esențiale nu le aflăm într-un program de reforme ,

cuprinzând o redistribuire a averilor și mai multă justiție socială, etc etc ,

nici în problema proprietății individuale, nici în problema libertăților democratice ,
respinse și batjocorite de comuniști.

" Ceea ce deosebește cele două lumi , este o deosebire de finalitate . [-----]

Una este concepția legionară asupra rostului ființei omenești în genere
și asupra menirii omului român .

Alta este concepția comunistă. [-----]

Finalitatea ce și-o propune societatea legionară

este perfecționarea și înfrumusețarea lumii sufletului

și regenerarea însușirilor fizice și morale ale omului român. "[-----]

Alexandru Cantacuzino / 1935

6.) I. ACCuza (PNC) , discurs la Mesaj , Senat , 28 nov.'36

I.Niemirower (rabin șef) - chestiune personală

(D.S. , MO nr. 7 , sâmbătă , 28 nov.'36 , p. 109- 117 ; 127-128 ; 193- 197)

[-----]

ACCuza / 28 nov.'36

▫ Creștinism - Iudaism

▫ Vechiul Testament -Noul Testament

[LD : nu fișez tot, pentru că repetă ceea ce spusese la Cameră
Singurul lucru de remarcat , este că **nici o față bisericească din Senat nu intră în dialog**
, la insistențele repetate ale lui ACCuza.

Și aceasta în condițiile în care **el atacă fără echivoc, ca " deviere" ,tradiția bisericii .**
Singurul care încearcă să intervină , este **rabinul Niemirower** căruia , însă, cuziștii nu-i
îngăduie. Iarăși zic : **probabil în Senat se zâmbește** , probabil senatorii asistă
ca la un spectacol sau plictisiți această argumentație ,
dar în popor, exact astfel de povești aveau priză și circulau.

Eu le știu de pe la bunica , care , însă, fată de popă și credincioasă ,
spunea că sunt.... " prostii"]

"**Sunt foarte fericit** că aduc această problemă în Senat , pentru că **din onoratul Senat**
fac parte și Prea Sfinții noștri Prelați, reprezentanți ai bisericii noastre creștine.

Și fiindcă **această problemă este esențială pentru problema creștină** ,
de aceea mai cu deosebire sunt fericit că pot să o expun aici.

" În această materie , **nu vreau să intru în amănunte** , nici să am aerul că voiesc
să mă depărtez câtuși de puțin de disciplina sfintei noastre biserici.

Dar îmi pare rău în privința aceasta , că înțelepciunea noastră creștină
a fost deviată de la obiectul ei, și fiind deviată , această deviație ,
de la început **s-a impus prin ierarhia bisericii și s-a păstrat apoi prin tradiție.**

" **Dar astăzi, respectuoși în orice altă privință a tradiției,**

venim și **înțelegem altfel lucrurile și**

ne îndreptăm către adevărata soluțiune creștină a acestei mari probleme.

" D-lor , **de ce și ce este problema jidănească** , problemă mondială, problemă universală,
problemă a tuturor timpurilor ?

" **Un popor de o rasă determinată cade sub stăpânirea unor cărturari ,**
care îl formează cu o anumită concepție și caută să le impună această concepție
ca pe o religie , și prin urmare obligatorie pentru ei ,
în orice împrejurare și în toate timpurile.

" **Care este această concepție extraordinară , obligatorie pentru ei ,**
însă care face pe ceilalți care o cunosc să râdă ?

Cărturarii jidnilor pornesc de la închipuirea că Dumnezeu lor lahve
a încheiat un < legământ > cu dânșii , ca să-i fie Lui < popor sfânt >

- pe jidănește se spune < **am kodeș** > - și care în calitatea sa de popor sfânt

- am kodeș - **să stăpânească pământul întreg** pe care să se sfințească lehova.

- **șef -rabin dr. I Niemirower** : Îmi dați voie ?

- **Prof.ACCuza** : Sunt abia la început, d-ta ai să vorbești mai la urmă.

- **luliu Mumuianu** : Nu ai voie să întrerupi pe d-l Cuza ! (zgomot)

- **șef -rabin dr. I Niemirower** : Am voie să cer cuvântul .

-**ACCuza** : Prin urmare , d-lor, **legământ cu Dumnezeu** , ca ei, **popor sfânt** , - am kodeș -
să cucerească întregul pământ , pe care **să se sfințească Dumnezeu lor , lehova,**
aceasta în mod logic, implicând distrugerea celorlalte popoare .

[**LD . întreabă un Părinte , cum zice biserica , aici este " cheia"]**

" **Principiul acesta , dlor, am putea zice satanic - cum l-a și numit Mântuitorul Isus ,**
zicându-le că din Tatăl lor, diavolul sunt - se găsește lămurit exprimat

în Cartea a V-a a lui Moise, **Deuteronomul**, între altele în cap.VII XVI,

care zice pe jidănește : < **Ve a halta et kol ha amim așer lahu Eloheha noten lach** >

Dacă este cineva ebraist dintre Părinți și găsesc vreo eroare , îi rog să mi-o comunice .

-**prof. DRIoanițescu** : N-avem decât doi rabini aici : **pe d-lui și pe dvs ! (Ilaritate)**

-**Voci** : Să auzim pe românește !

-**ACCuza** : < **Ve ahalta et kol ha amim așer lahu Eldeha notenlach** >

înseamnă : **să mănânci toate popoarele pe care lahve , Dumnezeu, ți le va da ție .**

Să-i mănânce pentru că nimicirea aceasta se unește cu profitul pe care-l trag :

să-i distrugă, profitând de existența , de viața lor.

"D-lor, **aceasta este concepția** izvorâtă din **minciuna diabolică** , cum că ei au încheiat un **legământ special cu Dumnezeu lor** , pentru ca să-i fie < **am kodeș** > [în acest moment, dr.Ciugureanu îl înlocuiește la conducerea ședinței , pe Lapedatu]
" D- lor, acestea sunt **texte precise** .Dar nu vă ocupați de chestiunile acestea și se înțelege - de aceea **nu vă dați seama de primejdia acestei situații.**

" **Dar v-aș putea cita tot Vechiul Testament ,**
căci **Vechiul Testament** întreg **este în serviciul acestei concepțiuni,**
pornind de la înrăurirea celor dintâi creștini, care în mod fatal erau jidani,
am făcut ca să devină Carte Sfântă și pentru noi creștinii !

" **Să vă citez numai câteva texte** , foarte puține , ca să vedeți în ce constă această concepție și **cât de primejdioasă este existența unui asemenea popor,**
cu asemenea concepții , în sânul celorlalte popoare .

/ Porunca în care **Moise**, înainte de exod, i-a sfătuit pe jidani **să ia cu împrumut de la egipteni vase de aur , de argint și îmbrăcăminte , astfel despuindu-i pe egipteni**
(Exod, 12, 35)

" Vedeți, dlor, **furtul ridicat la înălțimea unei obligațiuni religioase** ,
ca fiind ajutat de Dumnezeu "

/ Porunca în care **evereilor le este interzis să mănânce " mortăciuni"** ,
dar dreptul să le dea străinilor (Deuter., 23, 7)

" Prin urmare, le spune , domnilor, că **au dreptul să dea mortăciune celor de altă credință** ,
pentru că doar ei sunt " popor sfânt"

/ Sfatul în care li se zice ca **fetele lor să nu fie prostituate** , iar **băieții să nu fie sodomiți**
(Deuter. 23, 7)

"Va să zică jidanii să se respecte,
dar fiii și fiicele celorlalte popoare pot să se prostitueze.

-O voce : **Aceasta nu se aplică ! (ilaritate)**

[LD : ș.a.m.d. citează și comentează din **Deutenorom** ... dar nu le mai înregistrez pe toate ,
5 pagini (111- 116) , apoi pe celelate domenii , deoarece sunt **aceleași** pe care le-a dat în
discursurile de la **Camera** din 14 dec. '34 , 12 dec.'35 și înainte . Revezi !]

[-----]

] LD : este evident că se dă cuvântul **rabinului Niemirower** după ce Cuza își termină discursul
și la intervenția lui, îmi lipsește începutul .Atât cât am , este clar că rabinul dă
niște **explicații talmudice, la acuzele proferate de Cuza la adresa iudaismului]**

Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36

▣ Iudaismul

[-----] acesta este **înțelesul expresiunii nenorocite** , fiindcă **ne face atâtea necazuri.**

Dar poate să fie după **altă versiune, altfel tălmăcită.**

Genialul rabin Simon Ben Iohai, era un excentric , dar un mare luptător, care a fost persecutat și a trăit 13 ani într-o peșteră .Acest om s-a exprimat așa : și cel mai bun dintre păgâni, tot merită moartea. Dar nu a înțeles să fie chiar omorât .

Sper că și dl **prof.Cuza**, marele talmudist al **Camerei, și acum al Senatului** ,
știe că de multe ori **se spune la noi despre lucrurile mici :**

de pildă omul care zice Șema , nu face rugăciuni la timp, merită moartea .

Nu este vorba chiar să fie omorât Merită moartea morală.

Este o expresiune, o exagerare .Aici nu poate fi vorba de o lege .

Sunt însă în **Talmud** multe legi care declară că **orice viață omenească este sfântă.**

[**dă o serie de exemple , de citate , pentru a-și argumenta această teză**]

/ **Toselta** zice că dacă am apă otrăvită, apă rea,

nu am voie să o dau nici unui om, fie el și păgân.

Și deodată va veni **Rabbi Simon Ben Johai** , și va declara că **cel mai bun va fi omorât !**

El a spus , poate , în amărăciunea sa, în nenorocirea sa, fiind condamnat, fiind persecutat ,
ca cel mai bun dintre păgâni , tot este un om care merită omorât ,

adică tot **este un dușman al Evreilor** .[-----]

**Credeți că sunt mulți Evrei care cunosc această exclamație a lui Simon Ben Johai ?
Poate acum o cunosc nu numai Români , ci și Evreii , din gura d-lui prof. Cuza !**

[-----]

Eu vă pot spune că **dacă aș găsi în religia mea o astfel de poruncă ,
ca să omori pe creștini, pe cei care au altă religie, eu ași părăsi imediat religia mea.**
Nu ași rămâne o zi în astfel de confesie .Și așa judecă toți rabinii , și cei vechi și cei noi.
Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36

▣ **Evreu = comunist ?!**

[LD 20 iul. 2003 : Îm aduc aminte de discuțiile mele interminabile cu **Jan Ancel**
care îmi explica de ce **cele două concepte se exclud**. Nu m-a convins nici o dată,
după cum nu mă va convinge nici argumentația rabinului Niemirower.

Pot accepta că **evreul** nu este egal ... **comunist** .

Dar nu pot accepta speculația că ... **comunistul** nu mai este **evreu** ,
deoarece **comunistul este ateu și condiția de " evreitate " derivă din religie**.

Așa putem spune și noi că - spre ex.- **legionarul criminal** care a asasinat ,
nu mai este român ... pentru că **creștinismul nu admite crima !**

În interbelic, această polemică era o simplă reacție , preventivă,
dar istoriografia postbelică evreească refuză să admită implicarea evreilor (și deci vinovăția)
la dictaturile și genocidul comunist. Controversa este deschisă ...]

"**Acuzațiunea cea mai mare** contra căreia trebuie să luptăm ,
este aceia care identifică iudaismul și comunismul ,
aceasta este **arma cea mai otrăvită și cea mai periculoasă** , am auzit-o azi.

Admit că **sunt și evrei comuniști ...**

-**PSSGhenadie Niculescu , Episcopul Buzăului : Cei mai mulți !**

-**Niemirower** : Scuzați, poate sunt într-un oraș, sau într-un loc oarecare , dar nu în general ?
Cum au să fie cu toți comuniști ? **Evreii, spuneți în fiecare moment , sunt capitaliști,**
că **se ocupă cu comerțul , cum pot să fie ei comuniști ?**

Comunismul persecută orice religie. Și religia noastră este persecutată
în **Rusia Sovietică** , tot așa cum sunt persecutate toate religiile.

Și **evreii bolșevici** sunt acei care **persecută religia mozaică** .

Limba ebraică este persecutată ca o **limbă burgheză**.

Sionismul, orice mișcare de reclădire a Palestinei, este sub **persecuțiune în Rusia**.

Dacă vorbiți de **evreul Karl Marx**, de ce nu vorbiți de **creștinul Lenin ?**

Karl Marx a fost din naștere evreu, apoi s-a botezat .

Și eu vă pot spune că **el era un mare dușman al evreilor**. În scrierile lui s-a exprimat
contra evreilor , pentru că a crezut că **evreii sunt reprezentanții capitalismului**.

Dar nu avem nici un motiv a nega că a fost de origine evreească .

Și pentru aceasta **trebuie să identificăm evreii din lumea întregă cu bolșevismul !**

Aceasta este ceva de ne mai auzit !

Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36

▣ **Evreii din România**

▣ **Evreii - comuniști ?**

" Și aici în țară, **evreii sunt fideli patriei** .Evreii care **au fost aici în patrie**,
atunci când **voievozii au visat visul mare al Unirii**.

Evreii care **au luat parte la războiul de independență** al Țărilor Românești .

Evreii care au avut cinstea să cadă **pe câmpul de luptă în războiul pentru întregirea neamului**

Evreii care se simt la orice ocaziune **gata să lupte pentru patria lor , să o apere cu viața lor,**
cum trebuie să facă orice fiu al țării , **nu pot fi acuzați că sunt comuniști .**

**Aceasta este o otrăvă în aceste timpuri , este un mijloc periculos
de a spune de un popor întreg că aparține comunismului !**

" Noi nu avem absolut nimic comun cu **comuniștii** .

Comuniștii noștri sunt adevărații noștri dușmani . Nu putem avea nici o legătură cu ei !
Ei nu iau parte la religia noastră !

Dacă este , poate , unul sau altul, care are poate sentimente pentru **comunismul științific**, cred că și în mijlocul românilor sunt astfel de oameni , și pentru asta nu se poate spune că evreii ar fi **comuniști** !

" Acesta este un neadevăr și protestăm contra acestui lucru.

Nu putem protesta în public așa mult, noi, rabinii , cum voim, ca să nu se deducă din acesta că evreii tot văd că este necesar să declare că nu au nimic comun cu comuniștii.

"Atunci când a avut loc **atentatul blestemat** de aici [**Senat**] , și mi s-a spus mie ca **să vorbesc în templu**, contra celui **criminal, Goldstein**, am răspuns :

Se înțelege că **sunt gata să vorbesc** , dar nu în această sâmbătă ci **sâmbăta viitoare** .

Am fost întrebat : De ce ? Am răspuns : dacă Mitropolitul va vorbi contra comunismului

în ziua de duminică , atunci și eu voi vorbi sâmbătă , căci **dacă iau imediat cuvântul**

contra comunismului , se va putea spune **că noi avem ceva legături cu acel criminal** .

[**LD : nu înțeleg logica lui Niemirower .De ce acum protestează ? !**]

" Din cauza aceasta **noi, rabinii**, de multe ori am avut gândul **să ne declarăm în public contra comunismului, dar n-am putut-o face** , ca **să nu aibă aerul că prin această declarație recunoaștem că tot există ceva între **evrei și comuniști**** .

" **Eu** , în seara cea sfântă a anului, în seara de **Kipur**, când începe ziua iertării păcatelor, am ținut o **predică în acest sens**, la care au asistat și creștini ,

arătând că nu avem nimic comun cu **comuniștii** .

" D-lor , am și scris în acest sens, și chiar **rabinii de la Londra și Paris**,

au declarat că **nu avem nici o legătură cu **comunismul** și **de aceea nu pot permite**** ,

chiar dacă este un om [**ACCuza] care repetă asta de 40 de ani** ,

nu pot permite să declare că **iudaismul și comunismul sunt în strânsă legătură**

și că **lupta contra comunismului trebuie să fie și **lupta contra iudaismului** "**

Șef rabin dr. I.Niemirower / 28 nov.'36

▣ **Jurământ de credință pentru România Mare .**

" **Noi, evreii din această țară , nu cunoaștem alt drum**

decât drumul patriei române de astăzi ,

când , poate , în acest ceas în Bucovina este sărbătorită Unirea, [**28 noiembrie !**]

când întreaga suflare românească este pentru România Mare

și noi declarăm aici, sus și tare , că nu cunoaștem un alt ideal

și nu avem nimic comun cu cei afiliați **comunismului** .

" **Iubim Țara Românească și nu pot termina discursul meu decât exclamând :**

să trăiască Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea ! " (**aplauze)**

Niemirower / 28 nov.'36

ACCuza / 28 nov.'36

7.) **Vict.Iamandi (ministru Culte și Arte) , discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36**

(DS, MO 7, șed de duminică, 29 nov.'36 , pag. 136 - 145)

Iamandi / 29 nov.'36

▣ **Școala și biserica = fundamente naționale**

[LD :sept.2003 .Am în memorie , ca pe niște icoane, imaginea **bunicilor și părinților** mei .

Ca pe un eșantion viu, încerc să-mi explic de ce bunicul (veteran de război)

a fost **averescan** iar părinții mei **țărăniști** ; de ce , în interbelic, în micile lor comunități,

funcționarii primăriei, percepătorul și cărciumarii erau **liberali** ,

învățătorii și preoții , **țărăniști**, dar ... tinerii se simțeau atrași de **legionari** ?

Asta în Miorcani , în care lângă **școală și biserică** , "**Curtea boierului** " era percepută mai mult ca o cetate înconjurată de ziduri și de mister, decât ca loc de odihnă și tihnă literară a poetului Pillat . Simple amintiri din copilărie....

[LD : În noua-i calitate, de **ministru al Cultelor** , lamandi se ocupă de **școală și biserică** mai mult ca altă dată. Sesizez un **accent special** pus pe solitudinea față de **preoți și învățători** ,și mă gândesc că, printre altele, în această preocupare putea fi și **dorința PNL de a câștiga această categorie** de intelectuali de sub **puternica atracție** fie de la **mișcarea țărănistă** , fie de la **mișcările naționaliste** .]

lamandi / 29 nov.'36

S-au numit peste 17 000 de absolvenți ai școlilor normale ,
în învățământul primar, **în acești 3 ani** , punându-se

" temelia pe care trebuia să se ridice consolidată clasa țărănească din acest stat . "

S-au ocupat cu aceeaș înțelegere de biserica noastră națională.

"D-lor senatori, **noi avem o biserică de stat** .

Poporul nostru, adânc credincios, poporul nostru în întregimea lui adânc credincios,

și-a păstrat individualitatea sa , și-a păstrat **nealterat sufletul său prin biserică.**

"Biserica noastră a fost totdeauna națională. Noi nu am pierdut din vedere ,

că acestei **instituții fundamentale a statului** nostru **trebuie să-i acordăm toată grija** noastră.

De aceea , se poate spune , cu drept cuvânt, că **și organizarea ei de astăzi a fost opera**

noastră , dar și că înfăptuirile care urmează să se facă în această direcție pentru ziua de mâine, vor fi tot ale noastre, **căci ne-am îngrijit cu o îndoită solitudine de preoți, ca și de învățători.**

"Noi nu putem uita, și trebuie să o repetăm aici, că, **o dată cu acordarea votului universal,**
am chemat la viața de stat nu numai țărănimea , dar și pe învățători și pe preoți.

[**Votul universal**]

Știu că sunt astăzi unele glasuri care se ridică împotriva acestei reforme .

Trebuie să **privim însă lucrurile** nu pe ceea ce este întâmplător,

nu prin **neajunsurile** pe care noi, ca partid, am putea să le avem,

de la unii dintre preoți și învățători , ci trebuie să **privim lucrurile prin prisma continuității**

și a **valorii politice și naționale** , pe care o are **această reformă.**

Nu este posibil ca țăranii să aibă drepturi politice,

iar **conducătorii lor de la sate, să nu le aibă.**

[**datoria profesională**]

Evident că **este o delimitare a misiunii** pe care trebuie să o îndeplinească

învățătorul la școală și preotul la biserică.

În acel cadru al datoriei profesionale, nu trebuie să se facă **nici o imixtiune a politicii directe.**

Și preoții și învățătorii , trebuie să aibă **totdeauna în vedere** , că ei sunt la **țara**

elementul de ordine , de liniște , de propovăduire a adevărului ,

indiferent dacă se pot găsi într-un **câmp politic** , sau în alt **câmp politic.**

Ei trebuie să nu uite că numai prin cultură , prin credință, prin **creștinismul împăciuitor,**

prin acea **solidaritate a sufletelor**, pe care **ortodoxismul** o împrăștie în toate direcțiile,

și nu prin ură , se poate clădi temelia vieții unei țări întregi "

(**aplauze prelungite la PNL**) **Acesta este rostul preoților și învățătorilor. "**

[**Libertatea , susținerea cultelor**]

[LD : atenție : se inițiază un fel de **improprietărire a mănăstirilor** , cu pământ de cultură,

măsură **menită să corijeze, poate, radicala lichidare a averilor mănăstirești...**

Nu am prea multe date, nu știu dacă și ce s-a înfăptuit, dar ca inițiativă , a pornit de la liberali]

Ca ministru al Cultelor, subliniază faptul că **salarizarea preoților** ,

va fi trecută definitiv în sarcina **bugetului statului** .

" În ceea ce privește **înzestrarea vetrelor mănăstirești** cu **pământ de cultură saau cu păduri,**

pentru ca ă le poată da **un început de refacere materială**, pentru ca , după aceea,

mănăstirile să-și reia locul acela pe care l-au avut în trecutul nostru,

în scurtă vreme, **voi depune** , în această Adunare , **proiectul de lege respectiv. "**

[**Potolirea agitațiilor în biserici**]

" Am căutat în același timp, ca, **de acord cu Sfântul Sinod, să luăm măsuri ca agitațiile din biserică - agitațiile dintre credincioșii bisericii - să înceteze ;** în această privință, **Stilismul din Basarabia și din unele județe din Moldova** a început, pe de o parte, **cu concursul autorităților**, iar pe de altă parte, **cu o acțiune de propagandă pe teren, să-și diminueze intensitatea dăunătoare** pe care o avea până în zilele trecute. "

El face apel la toți oamenii politici din țară - l-a făcut **și la congresul preoților**, ținut la Iași - **"să lăsăm chestiunile care se referă la credință** - să le lăsăm deoparte - ca ele să rămână un patrimoniu intangibil al tuturor românilor .

Să nu facem din chestiunea stilismului o chestiune de propagandă electorală. " (aplauze)

"Dacă nu s-ar fi făcut greșelile din trecut , dacă nu s-ar fi găsit unii oameni politici care să creadă că **pe chestiunile acestea își pot căpăta voturi,**

nu am fi ajuns la situația în care ne găsim astăzi.

Dvs nu trebuie să uitați că în toate **aceste agitații printre credincioși**, ale sătenilor care sunt de perfectă bună credință, **sunt amestecați agenți provocatori**, care au tot interesul să ajungă să creeze asemenea **situațiuni neplăcute**, pentru însăși **siguranța statului nostru.** **Sunt interese externe, și sunt agitațiuni interne, care urmăresc dezagregarea noastră sufletească**, tocmai acolo unde avem nevoie de mai multă rezistență sufletească și de mai multă tărie. De aceea, am crezut de datoria mea ca să profit de prilejul pe care mi-l dă cuvântarea la Mesaj, și să supun această chestiune dvs .

Numai în felul acesta, păstrând în afară de politică și de luptele dintre noi instituțiile de bază ale statului, vom putea să asigurăm acea continuitate de care avem nevoie , mai cu seamă în împrejurările grele prin care trecem "

Vict.Iamandi / 29 nov.'36

8.) **In memoriam : preotul Vasile Lucaciu (statuie la Oradea) , Senat , 12 dec.'36**

(D.S., M.O. nr. 10 , șed. din 12 dec.'36 , p. 201)

[LD : 13 oct. 2003 .Nu dau deloc formal această manifestare .

O dau ca un exemplu de normalitate , de etică politică creștină , privind prețuirea oamenilor ce au făcut ceva pentru această țară (mereu cu gândul mâncătorie care a urmat Unirii și la destinul tragic al atâtor patrioți ,sub dictatura comunistă !)

În interbelic, când omul își sfârșea misiunea pe acest pământ, parcă era santificat , se lăsau la o parte disputele de partid, diferențele de generație, apartenența la o confesiune sau alta . Omul era venerat în Parlament , decorat de Rege, i se turna efigia în bronz , i se făcea o statuie. Vasile Lucaciu este printre norocoșii care au avut parte de acest ritual]

-Al.Lapedatu (președ. Senat) : [-----] De aceea, **în ceasul suprem al despărțirii, nația l-a dus la lăcașul de veci ca pe un suveran -**

suveran al drepturilor și libertăților poporului român câștigate pe vecie ,

iar **Regele țării l-a onorat** cu cea mai înaltă dintre distincțiuni ce-i putea acorda

- Coroana României .

Iată de ce azi, când **efigia lui de roman**, reapare , **în bronz**, din nou ,

în văzul contimporanilor întârziată și urmașilor entuziaști,

Românimea întreață se pleacă , cu respect și admirație ,

înaintea **memoriei lui Vasile Lucaciu**, spre a-i aduce **prinosul iubirii și recunoștinței** pe care i-o datorește și i-o va păstra deapănarea.

Iar **Senatul țării se asociază**, prin glasul meu , la aceste sentimente , **omagiind**, la fel, **memoria aceluia dintre Români unității noastre naționale**, care , mai mult decât oricare altul, ar fi reprezentat **prin înfățișare , prin fire și prin fapte , adevărata maiestate romană**, în rândurile sale, dacă **Providența** nu l-ar fi chemat la sine , ca să-i acorde răsplata ce i-a rezervat lumea celor dreți.

Înalt Prea Sfințitul Alexandru Niculescu, mitropolitul greco-catolic român

al Albei Iulii și Făgărașului , are cuvântul .

-IPSS Alex.Niculescu (mitropolitul greco-catolic român al Albei Iulia și Făgărașului ; vremelnic mitropolit al Blajului)

"În existența sau viața viforoasă a neamului nostru din Ardeal de sub vechia stăpânire austro-ungară , **personalitatea doctorului Vasile Lucaciu** a însemnat de sigur **unul din punctele cele mai luminoase**.

Ela fost **decenii dearândul farul poate cel mai luminos al căilor idealului nostru național** . El a fost **întruchiparea năzuințelor noastre spre înfăptuirea unității naționale**.

" Cine l-a cunoscut, nu-i poate uita **figura de veritabil și autentic roman** din efigiile monedelor romane . Cum spunea ministrul italian Torre : **Figura lui de senator roman justifica** ea însăși **descendența noastră din vechiul trunchi romano-latin** .

Cu **sinceritatea** lui, cu **spontaneitatea** lui, cu firea lui impulsivă de o comunicare cuceritoare , te câștiga din primele clipe. **Verbul său de tribun al poporului** răpea sufletele, cucerea masele și le răscolea în cele mai tănuite adâncuri ale sufletului .

Rupea sau frângea orice piedică i s-ar fi pus în cale . **Nu cunoștea dificultăți** .

Digurile se frângeau în fața **valului impetuoșității verbului său inspirat** .

" Ca **secretar al Partidului Național Român** , ca **deputat în Parlamentul maghiar** din Budapesta, a fost totdeauna **printre cei dintâi**, reprezentând **programul integral și radical** al revendicărilor noastre naționale. Profund **cunoscător al legiurilor nedrepte maghiare** ,

și cu **urechile mereu înclinare la șoaptele de durere ale neamului său**,

el era **ecoul cel mai puternic al revendicărilor noastre** în casa țării,

și **șfichiul de foc care biciuia toate nedreptățile** , ce ni se făceau cu duimul.

Tresăreau cu toții sun **pleasna de foc a usturătoarelor sale cuvinte** , pe care n-o puteau atupa corul de indignare al impilatorilor.

" **A avut partea leului** în alcătuirea **Memorandumului** nostru de la **1894** și **procesul Memorandumului** pe el l-a lovit mai crâncen , la **patru ani și jumătate de temniță grea**.

Poporul l-a și divinizat prin cunoscuta **doină a lui Lucaciu** , răspândită pe toată întinderea românismului .

" **Era cunoscut și la Roma** , atât în lumea eclesiastică , cât și în cea civilă politică .

Toți îl admirau și-l însuflețeau la luptă împotriva împilării milenare ce ne amenința cu dispariția .

" **Războiul l-a găsit în România**, la frații din **Vechiul Regat** , unde **pledase** pentru intrarea în război **împotriva Puterilor Centrale**, alături de tovarășul său de luptă, **Octavian Goga, poetul pămîirii noastre** .

" Înainte de sfârșitul războiului , a **plecat pin Rusia, Japonia, în Statele Unite** , unde a **pledat pentru cauza națională** , **câștigând cauzei pe marele Roosevelt**

și o seamă de alți intelectuali și oameni de seamă ai politicii americane .

De acolo **pleacă în Franța** și mai târziu **în Elveția** ,

sustinând cauza națională la Congresul păcii și în țara libertăților, care este Elveția.

" **Îl vede și Roma și Italia**, organizând **acțiunile voluntarilor noștri**- Albano, Marino, Frascati , Rocca di Papa, Alta Mura , Taranto - centre ce nu-l vor uita nici odată , pentru că le-a străbătut cu **forța-i impetuoasă de legionar** , pe care vârsta nu-l doboară .

" **Reîntors în țară** , este numit ministru fără portofoliu , **putând odihni pe laurii victoriilor sale. Merita la adânci bătrânețe acest repaus binecuvântat** , după o viață întreagă de lupte neîncetate .

Se stinge în Siseștii săi dragi, unde **ridicase biserica neamului** , cu gândul la unirea tuturor .

" **Statuia** ce lis-a ridicat la **Satu -Mare** , prin **opera sculptorului Medrea**, este **o recunoștință postumă** pentru acest vajnic luptător al neamului.

Țara , prin **guvernul său** și miile de intelectuali și țărani, se închină în fața acestui legionar autentic de marcă antică . **Fie-i memoria binecuvântată**.

" **Biserica română-unită** , al cărui **fiu și preot așa de vrednic a fost** ,

a ținut **să-și aducă prinosul său de recunoștință** , prin graiul meu ,

al mitropolitului ce deține acum vremelnice scaunul mitropolitan de la Blaj.

-D.Luca (ministr.de Interne) : " **Măine, la Satu -Mare** , cu ocazia **dezvelirii monumentului** ridicat în cinstea sa,

guvernul va aduce prin prezența și cuvântul său,

recunoștința întregului popor pentru lupta dâră și neînfricoșată ,

pe care acest **distins fiu al neamului** a purtat-o
pentru izbânda finală a cauzei națiunii române "(aplauze)
In memoriam : Vasile Lucaciu / 12 dec.'36

9.) XX? .) **Alexandru Cantacuzino** , Opere complete, Colecția "Omul nou" , 1990

▣ **CUM SUNTEM** (p. 51- 90) , sept. 1937

[LD .august 2003 . : închei o lună de **studiere a scrierilor legionare** , în căutarea celor mai avizate răspunsuri la fenomenul politic pe care l-au produs.

Iată un legionar care abordează **tema violenței legionare** fără echivocuri și subterfugii.

Aduce pentru violența legitimă : **argumente religioase** , **argumente istorice** , **argumente morale** . Greu de contrazis .Pe muchie de cuțit . Dar le aduce.

Revoluționar și creștin , patriot și justițiar , iubitor de neam și urător de împilatori străini , el aduce legitimare : **păcatului legionar, răzbunării legionare, asasinatului, jertfei și martirajului** , cu credința în **mântuirea de dincolo de moarte** .

Câtă deosebire între el și cei [de atunci și de mai târziu] care ...

ocoleau , contestau , atenuau , bălmoceau , falsificau , aceste motivații !

Și totuși , există un "**nod gordian**" pe care **nici el nu l-a tăiat** :

chestiunea asumării răspunderii , a **răspunderii morale și politice**.

De ce legionarii - Căpitanul , comandanții - s-au delimitat de "**răzbunătorii**" care au îndrăznit , s-au dezis chiar , de ei , la procese ... și abia , mai târziu , mult mai târziu , printr-un cult al " martirilor " s-au solidarizat cu ei ?

Iată un legionar care **afirmă** (și argumentează) fără echivoc necesitatea revoluției

LD : Titluri , subtitluri , sublinieri , colorări îmi aparțin :

Fișier Garda de Fier -VII -bis.

Al.Cantacuzino / 1937

[**Violența ca un păcat necesar sau iubirea fără discernământ ?**]

" **Sunt oameni** , cunosc câțiva , cari , fără să vrea , au cugetarea și cunoașterea hotărnicite și micșorate de frecvențări , deprinderi și învățături neverificate .

Acești oameni , ne întâmpină **pe noi , naționaliștii porecliți extremiști** , cu fraza :

< toate sunt frumoase la d-voastră , dar nu aprob violența și ura . >

Fiind corecți , vom mărturisi :

1. Față de plămada simțirii și sufletului românesc din vremea noastră , **propovăduim violența**.

2. **Nu aprobăm ura**.

" **Admitem violența** . Nu sub forma de mijloc brutal și material de transformare a stărilor de fapt din Statul român , dar **ca metodă de educație națională și ca remediu** , pentru a **stârni virtuțile inimii românești și a stârpi cusururile atavice** ale firii noastre naționale.

Am mai afirmat această convingere : firea Românilor de acum

este **sluțită de câteva cusururi cari macină puterea Neamului nostru** de a înainta **spre mărire** și de a se înălța către **culmile istoriei** .

Printre aceste cusururi sunt : îngăduința , repulsiunea pentru **sfortare** , **pasivitatea în reacțiuni** , **resemnarea** , **moliciunea** , **iertarea** , **slăbiciunea memoriei**.

Nu mă tentează , însă , **tactica lui Trozki** preconizând **lovitura de forță a unei minorități** instruite cu dibăcie , cu **lipsă de conștiință** , și **feroce hotărâre**.

"**Eu admit violența** , nu spre a realiza un rezultat material momentan în fapte ci **vreau să dobândesc o tradiție nouă de simțire și să schimb una veche**.

Vreau , mai presus de toate , **schimbarea omului român**.[-----]

"**Violențele noastre** dacă **au erupt în vremi de exasperare** , din **firea unui legionar** , când se simțea **zugerat de o frumoasă și dreaptă mânie** , au fost totdeauna **fapte gratuite** , **fără profit sau răsplată** , **fără utilitate pentru făptuitor** . Dimpotrivă.

Este deci o deosebire **flagrantă** între **poziția noastră** și **tema comunistă** care **cere lovitura strategică** , **forțată și violentă** , pentru a prinde puterea în Stat ,

întâi , și a omului după aceea.

Persoane cu prejudecăți , oameni puțin pregătiți , îndopați cu unele cunoștințe puțin mistuite , ne dojenesc : <Creștinismul este religia blândetii , a milei și a iertării . Ea poruncește să ne iubim dușmanii, asupritorii ; să ne ducem Crucea , după pilda Mântuitorului , până la capătul drumului , pe Golgota - și ne vom mântui. >

"Noi nu credem că această tălmăcire este cea adevărată inimei Mântuitorului.

Dar nu vom intra în controverse teologice. Mai cu seamă nu cu proștii .

Ne îngăduim însă o întrebare : cum se face că tocmai **cei care voesc**

să apară drept cei mai intransigenți apărători ai Creștinismului,

susțin teza în temeiul căreia **comuniștii** îndeamnă la dărâmarea bisericilor

cu dinamite și la nimicirea credinței creștine ? **Comuniștii** strigă la fel :

<Creștinismul e o religie pentru infirmi ; Creștinismul încurajează robia și

favorizează societatea burgheză ... creștinismul predică ascultare și

supunere stăpânirii chiar când este abuzivă >

Aceasta este **tălmăcirea comunistă a religiei creștine**. [-----]

" A atribui creștinismului virtuți scornite cu exagerare și rea pricepere ,

cari servesc drept argumente convingătoare spre a doborî credința creștină

în inimile oamenilor , acest singur fapt descalifică pe criticii noștri .

Pe noi nu ne-ar supăra **dacă ar fi conceput în adevăr de Mântuitorul acest sens**

de blândete necugetată și de iubire fără discernământ a Creștinismului.

Nu ne nemulțumește și nu ne stânjenește de fel , deoarece noi nu spunem că ,

în unele împrejurări , violența pe care suntem constrânși să o întrebuițăm noi ,

nu ar fi păcat , după religia creștină. Susținem însă că

e un păcat necesar , făcător de bine , răsturnător de nedreptăți."

Al.Cantacuzino / 1937

[**Violență revoluționară sau supunere nedemnă ?]**

" Dacă li s-ar fi făcut educația violenței strămoșilor noștri , asupriți de Unguri

și celor asupriți de Turci și Levantini,

ne-am fi răsculat și ne-am fi exaltat și noi printr-o revoluție a noastră

- în care Românii ar fi sângerat și s-ar fi purificat ;

am fi ieșit , poate , cu o sută de ani mai curând,

din viața vegetală a unei colectivități disprețuite și iobăgite ;

ne-am fi ridicat pe treapta națiilor neincovoiate și războinice , respectate , temute

și creatoare , încă de pe timpurile când Napoleon întâiul , la începutul secolului al 19 -lea,

favoriza constituirea statelor naționale.

"Stau și îmi închipui **cum ar fi reacționat o fire de legionar**

în fața capugiului împărăției Otomane , împuternicit să vină să taie capul Voevodului Ghiaur,

chiar în reședința Domniei Române ?!

" Istoria Românilor este un deșert uscat , în care , din păcate ,

sunt descurajator de puține izvoarele de violență trebuitoare pentru a îndestula

însetarea nației noastre istovită de atâtea veacuri vitrege .

" Binecuvântate , slăvite , și creatoare de datini să fie violențele singuratice și falnice

ale lui Horia, Cloșca și Crișan , ale lui Tudor Valdimirescu și Avram Iancu.

" În țara noastră , abuzul nu avea frâu, nu întâlnea margini.

Nici conștiința stăpânitorilor, nici unanima și solidara revoltă a supușilor -

nu s-au ridicat să pună hotar arbitrariului și infamiei.

"Generația noastră a înțeles și a simțit

că este misiunea ei să pună acest hotar și l-a pus ;

a pus în drumul făptuitorilor de fără-de-legi , de vânzări de neam și de trădători ,

teama de a fi uciși.

Misionarii acestei generații cari au ridicat această stavilă binefăcătoare ,

au dăruit neamului român drept jertfă ,

viața lor de odihnă în fericire **dincolo de mormânt.**

"Cine oare va cuteza să ne învețe că dreptatea Dumnezească va nesocoti în cântar binele făcut atâtor tinere vieți românești care , de acum înainte, au să crească **apărate de vrăjmășa vânzare a credinței**, liberate de jupuitoare prigoniri și ferite de multe **răutăți și rele înăbușite în germeni ?**

Numai cei care sunt părtași în rea credință , vor trage drept concluzie că fiecare dintre noi **nu mai este legat să caute mântuirea sa după învățăturile Domnului și se poate urmări mântuirea României prin orice fapte și purtări necreștine.**

" Eu zic Legionarilor : purtați-vă după cum simțiți că vă cheamă Cristos Dumnezeu și vă învață să vă mântuiți sufletul.

" Voi , însă, care aveți un suflet croit peste obișnuita măsură , nu dați înapoi de la împlinirea unei slujbe care ajută la mântuirea neamului , fie această slujbă un păcat creștin.

Poate slujitorii Domnului nu vor voi sau nu au dreptul să vă ierte pe pământ ; dar **încredeți-vă în milostenia lui Dumnezeu în ceruri , pentru a vă dezlega de păcate."**

"Ce ușoare sunt teoria și sfatul : **<Fiți Dvs sfinți și încrucișați-vă mâinile în rugăciuni ; cădeți în genunchi cu gând de umilire spre iertarea păcatelor acelora care vă greșesc. Aceasta, de câte ori noi făptuim o fără-de lege . >**

"Cred că este greșit acest fel de a înfățișa poruncile Dumnezeiești, deoarece chiar aceasta este falsă atitudine creștină **acceptată și întreținută de dușmanii Mântuitorului ;** iar o asemenea simțire, sădită în inimile creștine, **duce la prăbușirea Creștinismului și a Bisericii și la izbânda tactică a spitalului satanic. "**

Al.Cantacuzino / 1937

[Sfinți sau eroi ?]

"Aici e timpul să punem o **întrebare de grea însemnătate : este sfințenia singura-** și întotdeauna cea mai doveditoare de duh creștin și de Cristos ,Domnul nostru , **cea mai bine privită - metodă spre a dobândi viața veșnică ?**

Cred cinstit , că nu.

Cum ar crește mare și liberă , cum ar dăinui , cum s-ar apăra în lumea pământească , o națiune cuprinzând o mare proporție de **sfinite și sfinți**, sau chiar numai de **monahi și de călugărițe ?**

S-ar putea răspunde : **< va viețui din mila și sub paza lui Dumnezeu. >**

Nu este destul.

Ocotirea Domnului nu va înlocui nici odată vrednicia noastră.

Dumnezeu ne cere două feluri de vrednicii : vrednicia **pământească** și vrednicia **cerească** . Vrednicia **naturii noastre** și vrednicia **spiritului** .

Pâinea cea de toate zilele , fiecare dintre noi **cât și nația noastră, trebuie să o cucerim și să o merităm** : sub oblăduirea lui Dumnezeu ,da, dar cu silința , cu lupta , cu încordarea noastră.

Să presupunem că o națiune are gândul trândav de a se descărca asupra Providenței de grija și răspunderea viitorului ei , pentru a **nu trăi decât în extaz spiritual.**

Această națiune ar fi decisă să renunțe la dureroasa opintire a luptei pentru existență , la înclăștarea uriașă pentru a purta spre înflorire destinul care l-a fost încredințat și ar vrea ca singură să-și conceapă , să-și însemne o soartă după mintea și după comoditatea ei. **Cdredeți că Dumnezeu ar înlesni acest capriciu** , această nesocotire a gândurilor , a prevederilor și a rânduielilor sale ?

< Națiunile nu sunt ceea ce gândesc ele , dar ceea ce cugetă Dumnezeu despre ele în veșnicie>.

Dacă națiunile sunt înfăptuiri cu destin statornicit de puternicia Cerească, **trebuie să acceptăm calea** care duce la desăvârșirea acestui destin. [-----]

Avem datorința să cultivăm în noi germele viril, **slujind la împlinirea menirii noastre** și la creșterea noastră către înflorire și rod.

Sfințenia e un mijloc de a se înălța în ceruri , dar este un mijloc **cu întrebuintărea mărginită**

și rezervată , de care neamurile sunt oprite a se folosi.

Nu a fost îngăduit , nici scris, să fie neamuri sfinte și nu vor fi.

" Lor le este hărăzită o cale mai primejdioasă și mai aspră de mântuire.

"Dacă sfințenia nu este unica linie de mântuire , și nu este, deoarece viețuim într-o lume satanică, dovedim că e o linie care duce la învierea neamurilor , e linia eroismului.

"Fundamentul moral al rapoanelor creștine , fie între oameni , fie între nații,

nu va fi iertarea și îngăduința, decât în cazuri excepționale,

nu va fi nici forța, ci onoarea și iubirea.

< Iartă-i că nu știu ce fac ! > este o morală puțin prielnică de utilizat în viața statelor.

" Nesocotirea realităților și a formelor istorice și o exclusivă preocupare contemplativă

și spiritualistă , aduc consecințe vătămătoare în lumea oamenilor,

deoarece opresc desăvârșirea și realizările spiritului eroic revoluționar

și a geniului național , cari împodobesc ființa omului.

Iar nația care practică o asemenea purtare, cade pradă lesnicioasă a colectivităților îmboldite de simțuri animalice și diavolești, întrucât aceste abdicări întrețin și ascut capacitatea de dominație și de exploatare a unor seminții împotriva altora.

Neînsoțite de puterea eroică , blândețea , smerenia , iertarea,

seacă rodnicia și independența Bisericii și forța ei de a răspândi lumina.

Exemplul unei țări spiritualiste și contemplative la exces sunt Indiile.

De aceea vedem atâtea milioane de oameni mulțumindu-se ,

sub constrângerea unei soarte dușmane,

cu o fărămitură de viață nedemnă de o creatură a Dumnezeirii.

" Întrebarea lămuritoare este : poate fi învățătura creștină

o metodă de înfrângere a vredniciei în creație, un procedeu de amortire ,

de morfimizare a forței de viață a omului ?

Așa este , spun comuniștii. Deci Creștinismul este o înșelătorie.

Toți cei care conlucrează la înfățișarea unui creștinism beteag , schilodit și vlăguit,

se însoțesc cu vrăjmașii lui Cristos și ajută la izbânda acestora,

înstrăinând credința în Dumnezeu, de adâncimile sufletești ale namurilor.

"Viața unei societăți se modelează după imaginea metafizică și etică

pe care omul și-o făurește despre om . [-----]

[Omul Evului Mediu ; Omul Renașterii]

"Suntem deci credincioșii îndrumărilor creștine când dăm legionarilor

o creștere de eroi , iar nu de sfinți"

Al.Cantacuzino / 1937

[Mântuirea singulară sau mântuirea nației ?]

" Suntem constrânși de unele împrejurări , să alegem între două căi :

calea mântuirii sufletului nostru sau calea mântuirii neamului român.

Nu-mi recunosc nici o autoritate în a talmăci înțelesul dogmelor creștine ,

dar simțirea mea religioasă mă îndrituește să cuget că inima Mântuitorului

își dorește în deosebi drept cerească mângâiere ,

mântuirea unei cât mai numeroase obște de oameni.

Mântuirea singulară a câte unui suflet îi este plăcută , dar nu e o bucurie desăvârșită.

Inspirați de această simțire , nu credem că greșim când le arătăm legionarilor

drept țel suprem de viață : mântuirea neamului român.

Mântuirea neamurilor - săvârșindu-se următor unei direcții și unei îndrumări sanctificate de Dumnezeu - înseamnă mântuirea însăși a omenirii și totodată înălțarea și biruința Bisericii.

Așa vedem noi."

Al.Cantacuzino / 1937

[Mântuirea " legionară" = credință ? utopie ? vis ?]

" Am să vă mărturisesc o convingere a mea: omul nu-și poate dobândi mântuirea ,

nu se poate învrednici de fericirea veșnică , numai el singur. Fac excepție numai cazuri izolate.

El se mântuește laolaltă cu semenii săi. Bineînțeles, dacă merită. [-----]

În visele mele îmi apare **legea sufletelor mântuite** ca și cum s-ar asemena **legilor de constituire și de gravitație a stelelor.**

Îmi închipui în ceruri **un suflet mântuit formând sâmburele unei nebuloase ;**

pe lângă acest **nod de polarizare** vin de **se adugă alte suflete , și dau naștere ,** împreună, **unei stele** , care , împrăștiind lumină și atracție , **se mărește cu încă multe suflete**

ce se suie în ceruri ; și așa apare, în depărtate înălțimi, **o fermecătoare constelație de suflete mântuite** , cari revarsă peste inimile noastre , raze de balsam și împăcare .

"Copiii noștri legionari vor tresări de bucurie privind și ubind constelația scânteietoare , falnică și ocrotitoare a tuturor sufletelor mântuite ale națiunii române." [-----]

"Convingerea mea este că această această obștească mântuire

trebuie să se împlinească în **unitatea mărginitoare a unei nații .**

Eu, suflet de român, mă voi mântui laolaltă cu sufletele Românilor ,

cu sufletul nației române. Păcatele românilor apasă asupra mea, păcatul meu asupra lor.

Răscumpărarea păcatelor conaționaliilor săi, este cea mai nobilă și mai încovoitoare misiune dăruită omului. [-----]

Dumnezeu a sfințit datoria Românilor de a iubi misiunea cu care ei au fost împodobiiți, datoria de a săvârși în lume , ceea ce a sorocit să fie săvârșit prin faptele lor

și **datoria de a se mântui laolaltă cu obștea românească.** [-----]

Îndeletnicirea și grija superioară a creștinului legionar este de a-și servi neamul ;

de a mângâia și vindeca rănille și durerile Românilor,

de a împărți frățeste munca datorată de toți,

de a păstra pentru fiecare Român , după merit, binefacerile și comorile românești,

de a duce împreună , fără iertare , fără bunătate și blândețe ,

bătălia împotriva tuturor acelor care vrăjmășesc pe Dumnezeu

și împotriva tuturor **acelor care dușmănesc românismul,**

destinul nostru , sănătatea , deșteptarea și aptitudinile la glorie ale Nației noastre.

[-----] **Așa simt eu pe plan creștin. "**

Al.Cantacuzino / sept. 1937

[**Revoluție , apoi unire !**]

"Să judecăm însă și pe plan practic , lumesc.

Trăim în momente însemnate de **istorice schimbări** în structura societății omenești.

Să cercetăm **mijloacele ce s-ar oferi Românilor** de a cuceri o altă soartă ,

de a-și făuri un chip împărătesc.

Eu spun : singurul mijloc de schimbare este : revoluția . [-----]

[-----]

Deci porunca noastră , consemnul nostru este înainte de orice : Revoluție

-Revoluție în două acte : revoluționarea sufletului și

revoluționarea stărilor sociale și economice. [-----]

" Unire vrem ; dar unire în sănătate și curățenie morală ; unire după operație , după stărpirea membrilor veștede și cangrenoase .

Nu unire dusă într-o turmă de milogi și de schilozi.

Această înviere nimic nu o va mai putea amâna.

Este ceasul ales de Dumnezeire pentru creșterea și dezvoltarea națiunilor. [-----]

Legionari, vindecați prin voința voastră debilitatea, totopeala și somnul sufletesc ;

vindecați bolnăviciosul complex de flexibilități naturii românești ;

rezitați furtunii , înfigeți în voi o bară de oțel care să înfrângă orice dorință de a o îndoi ."

Al.Cantacuzino / 1937

[**Prima poruncă : jertfa și prozelitismul !**]

[-----]

Al.Cantacuzino / 1937

[Forțele antagoniste în confruntare :

**burghezia + minoritatea idovească
țărănimea + tineretul intelectual]**

Această perioadă preparatorie este necesară mai cu seamă la noi în țară , unde **antagonismul de clase se produce**, de o parte, între o **minoritate jidovească** unită cu o **clasă burgheză venală**, [-----] și de altă parte , **clasa țărănească domoală , fatalistă, supusă, blândă și omenească**. Acestea sunt masele care se ciocnesc.[-----]

Ne afurisesc jidanii , complicii și clientela lor , al căror interes și meșteșug sunt să asuprească și să stoarcă beneficii din vloga națiunii trudite [-----]

Ne afurisesc toți umanitariștii , individualiștii și sensualiștii cari nu știu să se despartă de o civilizație de plăceri , de profituri egoiste , de confort, de capricii personale și de desfrâu materialist [-----]

Ne afurisesc împuterniciții forțelor reacționare , cei căpătuiți și instalați în desfătări , care au născocit imaginea creștinului slăbănog, umilit, îndurând resemnat robie și batjocură în a ceastă pământeană vale a plângerii [-----]

Mai suntem criticați și defăimați de toți disipolii materialismului istoric , marxiști, internaționaliști, anarhiști, pentru că suntem naționaliști .[-----]

Mai suntem ponegriți de toți cei a căror inimă și gândire sunt strămtorate de un gen de mentalitate religioasă foarte răspândită [-----] **preoți, mai cu seamă catolici**, destul de mulți, și unii **eclesiastici protestanți și anglicani** , care sunt în **rătăcire** de a crede că **internaționalismul comunist** [-----] și **jidovesc** [-----] este o credință cu care **creștinismul se poate împăca** [-----] o asemenea mentalitate ocupă astăzi o **poziție de prim rang în conducerea Vaticanului** . [-----]

Al.Cantacuzino / 1937

[Moartea legionară = libertate și demnitate

Jertfa lui Moța și Marin]

" Ce înseamnă pentru noi dragostea de moarte ?

Înseamnă **iubirea pentru oportunitatea celei mai luminoase jertfe**. [-----]

Moartea este plăcerea și prilejul de a te dăruia fără recompensă. [-----]

Astfel **iubirea legionară înseamnă mai mult decât a iubi**, înseamnă **a fi pregătit de moarte**. **Conviețuirea aceasta** intimă cu moartea , **această plăcere** a dăruirii în moarte, sorbită cu nesat, sculptează, în chip de o **dominatoare unicitate** , **toată figura morală a generației noastre legionare**. [-----]

Cu această atitudine , rezolvim totodată și **cauza libertății și cauza demnității omului**.

[-----] **Nu veți întâlni tineret mai liber ca acesta, mai demn și mai aspru**, care , **în sânghința misiunii sale, nu poate fi încătușat** nici de prosperitatea materială și nici măcar de fericire. **Această simțire de zei, este o creație legionară**." [-----]

Două zâne mai tinere ne vrăjesc nouă sufletele : este zâna Jertfei și e zâna Morții.

Adaptându-se o **apreciere** pe care **Charles Maurras** o formula despre **câțiva marinari cari** [-----] au săvârșit o **operă de salvare** a unui echipaj naufragiat , **se va putea scrie** peste zeci de veacuri , în **cartea nepieritoare a istoriei, despre fapta legionară :**

Mai mult decât vitejia, stăruința în vitejie, mai mult decât mărinimosul avânt , sfânta răbdare de a-l reînoi , înmărmuresc admirația celor cre se succed.

" Cu inima îmbelșugată de această scânteietoare comori de gândire și de simțire și-au dăruit viața Ionel Moța și Vasile Marin.

1. Pentru frățietatea creștinilor luptători sub comanda lui Cristos Dumnezeu , în armata intolerantă și biruitoare împotriva **năvălirii satanice** ;

2. Pentru mântuirea în rândul obștei naționale .

Acesta este drumul crucii și al luminii , pe care Ei l-au străbătut . "

Al.Cantacuzino / sept.'37

[Biruința legionară = ziua răfueii !]

" Ionel Moța și Vasile Marin nu se simt deplin mântuiți, ei încă se odihnesc ;
îi vor căsni păcatele noastre , greșelile nației românești ;
îi vor canoni abaterile neamului lor de pe linia de glorie și a destinului său.
Ei nu vor intra în veșnica fericire și în pace,
decât odată ce vor vedea înaintând pe calea mântuirii , neamul lor românesc.

În acel ceas al învierii , peste o atât de înfiorată pătimire legionară,
vor veni însă , în zbor de triumf , multe vrăbii cu croncănit pretențios și certificate dubioase.
Ne vor copleși cu sfaturi , de care să poată beneficia,
și cu laude , cari ne vor înjunghia mai rău ca atentatele din trecut .

În loc să se căiască și să se prosterne , vor încerca , cu îmbieri nerușinate ,
să ademenească biruința noastră însângerată și credința noastră chinuită.
Violența legionară va nimici fără îndurare pe toți cei cari se vor încumeta
să tocmească târguri , când nația se va cumineca la lumina mântuirii "

Al.Cantacuzino / sept.1937

9.a) Victor Puiu Gârcineanu , Din lumea legionară, [probabil'36-'37] , 1940

Biblioteca tânărului legionar. Serviciul propagandei scrise

/ **Ce este mișcarea legionară.**

/ **Pe ce se sprijină mișcarea legionară**

1.Năzuințele sufletului colectiv ale neamului.

2.Prezența în istorie a Căpitanului

/ **Comunitățile legionare**

cuibul , tabăra , temnița , Legiunea.

/ **Omul legionar : un om nou - un om adevărat**

/ **Mesianismul legionar .**

Unicitate și importanță (internă, universală)

Regionalismul și iredentismul.

[LD : 1Sept.2003 . Lucrare **tipărită post.mortem** ; a colaborat la " Vestitorii"

la carea avut contribuții asemănătoare . Titlurile vorbesc de la sine.]

Atenție : La 21 / 22 sept.'39, în **lagărul din Vaslui , sunt asasinați 32 legionari** ,

(15 studenți și 4 avocați) , **printre care și Victor Puiu Gârcineanu .**

Alătură personalitatea lui **Ștefan cel Mare , Francisc de Assisi**,

iar inspirația de la **Dumnezeu și Isus**.

Și tot la Gârcineanu **găsesc** , într-un limbaj **frust , șocant** , dacă nu dezlegarea ,

măcar aproximativa lămurire , cu privire la **caracterul " educativ" al temniței** ,

în viziune legionară : rezistența la bătaie, schingiuire, etc , **cu păstrarea secretelor**

și netrădarea , în sens "**nicadoric**" ...ca **o condiție morală**

de inspirație " cristică", având ca pildă exemplară **jertfa Meșterului Manole**.

De altfel, la Gârcineanu găsesc chiar ideea că **Garda** ar fi fost "**prima**" , "**unica**" ,

mișcare politică din Europa stucturată religios (Mesianism)

Fișier Garda de Fier VII-bis (scrieri)

[-----]

"**Mișcarea legionară este înainte de toate o revoluție spirituală** ,

una din acele **prefaceri lăuntrice** și totale ale sufletului omenesc ,

care **nu se petrec în istorie decât la răscrucele vremii, la deschiderile de epocă**.

[-----]

" **Este semnificativă izbucnirea aceasta de suflet colectiv** , orb dar neobosit,
repetată așa de stăruitor, **cu toate decepțiile**, de la război încoace.

Lucrul acesta dovedește în chip izbitor , împotriva mentalității imbecile de astăzi,
că neamul acesta nu e deloc un neam sceptic, nici individualist, nici obosit .

Ci e un neam a cărui năzuință socială , al cărui idealism și a cărui putere de credință - deci de creație - sunt nelimitate.

[-----]

"Acest conducător excepțional este Căpitanul.

Lumea legionară se naște din virtuțile sufletului românesc, prin prezența polarizatoare a Căpitanului.

"Personalitatea acestui om e reprezentativ românească prin aceea că e singurul om politic care crede în Dumnezeu.

Prin aceasta, e pe linia lui Ștefan cel Mare.

[-----]

" E ceva unic - ca în pasiunea Sfântului Francisc din Assisi - în uriașa putere de iubire a acestui om pentru ceilalți oameni , pentru celelate fapte ale lui Dumnezeu , pentru animale și găsele colorate ale câmpurilor, pentru flori și pentru păsările lui Dumnezeu...Și pentru copiii o uriașă putere de iubire , o nesfârșită bunătate.

"Aici , de sigur, e însușirea esențială care îl face un predestinat .

Nimic nu s-a făcut nicio dată în lume , fără iubire. Nu putem iubi - nu putem crea.

E un adevăr care depășete biologia. Pornește din divinitate, de la Isus,

[-----]

Din Românii pe care îi știm : obosiți, democrați, decolorați, trândavi ,hoți, comozi, puși pe plăceri, fără idealuri, strâmbi și neputincioși, într-un cuvânt din niște oameni fără axă, - fără vlagă,- educația legionară a izbutit să realizeze în câțiva ani , minunea : oameni de credință - oameni de faptă. [-----]

" De la temniță înainte începe adevărata verificare legionară : pătimirea și jertfa.

Cuvintele Căpitanului : < Cine renunță la mormânt , renunță la Înviere .

Pentru că , condiția învierii stă în acptarea prealabilă , neșovăitoare , senină , a durerilor și apăsării mormântului >

- sunt inspirate deadreptul din pilda lui Isus, și conțin în ele adevărul veșnic ,

pe care vor trebui să-l realizeze oamenii , azi ca și ieri, ca și în vecii vecilor, oridecâte ori vor voi să se depășească pe ei,

să înceapă o viață nouă, de mântuire , sau măcar de creație.

Neamul nostru îl mărturisește așa de frumos în legenda Măsterului Manole.

Nu există creație decât de la depășirea propriei noastre ființe.

[-----]

Legiunea le-a arătat un Român demn - un Român neflexibil - mai mult : un Român eroic , gata să moară pentru credința lui " [LD ?]

" Au vorbit imbecilii de scepticismul organic al firii românești , de structura sa rațională prin excelență, de incapacitatea lui religioasă [.....] că suntem singurul popor european care n-am dat mucenici .Ei bine Legiunea nu numai că a modelat un tip de Român

credincios ,legionarul ; dar temelia însăși pe care s-a ridicat Legiunea ,

în marile ei persepective , esența însăși a mișcării legionare , e religia.

Spiritul legionar a realizat acest fenomen unic în lume :

singura mișcare politică structurată religioasă "

10 b) Vict Gârnicănu

▣ Mesianism românesc. (p. 24 - 31)

[LD :sept.2003 .Îmi vine în minte romanul lui Lliosă ... Războiul sfârșitului lumii.... și alte romane hispano-americane despre aceste mișcări colective mesianice...

Dar sunt lecturi din deceniul care a trecut, nu-mi propun să abordez fenomenul, nu știu cum l-aș putea integra unei filozofii istorice ... Acolo sunt ficțiuni ...

Să fi fost în România un fenomen "protocronist" ?! Las pentru alții]

" Spre deosebire de marea masă a românilor, legionarii trăesc cu conștiința unei înalte nobleți românești. Atitudinea aceasta de nobleță românească rezultă, desigur,

din **convingerea indiscutabilei valori morale** pe care a reprezentat-o totdeauna , prin structura lui, **sufletul neamului românesc**. [-----]

Prin realizarea mișcării legionare , a structurii ei, a marilor ei axe spirituale, a supremei sale înălțări spre Dumnezeu, **sufletul românesc dezvăluie puteri sufletești nebănuite de adânci și de complexe**, și **își fixează o poziție** în momentul de azi al Europei, care e însăși **poziția de axă** în jurul căreia

urmează să se întoarcă mișcarea istoriei de azi înainte. [-----]

E prea vastă această chestiune de filozofia istoriei ,ca s-o putem expune aici în dimensiunile ei întregi. .Ne vom mărgini , deocamdată , să o **schităm** :

" Prin legionarism, neamul românesc a realizat acest fenomen unic în istoria modernă a Europei : o mișcare politică structurată religios.

Și nu religios vag, ci deadreptul creștin.

Singura mișcare politică care își are temeliile în teologia creștină.

Aici stă unicitatea inegalabilă a mișcării legionare .

Fascismul , Hitlerismul , comunismul , azi - ca și întotdeauna mișcările colective - **au luat coloratură religioasă** , e drept.Dar acesta e un **fenomen foarte banal** în **psihologia mulțimilor**.Oricâte ori **sentimentele** care conduc o colectivitate iau o intensitate mare în întinderea lor, ele **tind să capete o notă religioasă**.

Dar aceasta este numai **o formă și nu fondul religios** al mișcării, fiindcă acest **misticism** , această **quasi-religiozitate** , se rezolvă , de cele mai multe ori, în **obiective omenești , nu transcendente**.

Religiozitate adevărată există numai acolo unde există un obiect al ei trnscedent, **unde există la capătul ei Dumnezeu. Unde nu există Dumnezeu**, ci un obiectiv omenesc, **nu este religie, ci cel mult misticism**.

Misticismul, în el însăși, poate fi un **fenomen sufletesc cu totul inferior**

Toate marile mișcări colective moderne **sunt mistice , nici una nu e spirituală**.

Fascismul , are mistica statului - patria luată ca realitate materială.

Hitlerismul , mistica rasei - sângele ca valoare în sine

Comunismul , mistica goală a colectivului - colectivitatea ca valoare în sine.

Toate trei sunt **mișcări mistice** cu **obiective omenești**.

" Abia legionarismul realizează pentru prima dată în istoria modernă , o mișcare colectivă spirituală ,

pentru că numai legionarismul se înalță până la Dumnezeu. [-----]

Ei bine , **faptul acesta e hotărâtor pentru poziția românească în perspoectivele istoriei** care se deschid. Pentru că , **pe acest drum, al căutării colective a lui Dumnezeu , vor trebui să vie după noi toate neamurile**. [-----]

Ei bine, **pe drumul acesta al reîntoarcerii oamenilor către Dumnezeu ,**

neamurile ne vor găsi pe noi ca învățători.*

(* Cf.**Actualizarea românească a lui Hristos** , " Vestitorii")

lată dar, înălțimea unică a ceasului românesc de azi.

[-----]

" Mesianismul românesc există. Dincolo de toate discuțiile și interpretările istorice sau psiho-etnice, **mesianismul acesta este o realitate** , este **starea de conștiință a întregului tineret legionar**.

Tineretul legionar trăește în starea de conștiință a unei supreme valori spirituale românești și de aici , în **conștiința destinului mesianic al neamului nostru ."**

" Cum să nu ia coloratură mesianică , tensiunea de suflet a unei mișcări colective , a cărei finalitate ultimă stă în aceste cuvinte :

< Ţelul final al neamurilor este viața ?

Dacă este viața , atunci **nu interesează mijloacele** pe care neamurile le întrebîncează spre a și-o asigura. Toate sunt bune, chiar și cele mai rele.

Ţelul final nu este viața, ci Î N V I E R E A .

Învierea neamurilor înaintea tronului lui Dumnezeu. > (Cartea Căpitanului, p.425)

" **Dați-vă seama** , domnilor **români nemesianici** , ce **înălțime uluitoare de suflet** e aici ,
ce **puteri adânci** se încordează **lăuntric și nevăzut** , ca să ajungă la expresia acestor cuvinte .
Ei bine domnilor , **înălțimea aceasta de suflet n-o mai găsim nicăeri împrejurul nostru**
și **nici o dată** , **în cursul mileniului care a trecut.**

" **De la Hristos, nimeni n-a mai pus atât de înalt și definitiv,**
accentul vieții în transcendent . Nimeni n-a mai urmat învățătura lui
pentru a înălța colectivitatea la aceste orizonturi nesfârșite . [-----]

Cum să nu ia o coloratură mesianică mișcarea legionară ,
pe care o frământă astfel de puteri sufletești ?

Și cum să nu se proiecteze un mesianism românesc , de la astfel de înălțimi și din conștiința
unei poziții spirituale așa de unice în manifestarea de suflet a popoarelor europene ?

[-----]

Gârcineanu /

▣ Regionalismul și iredentismul.

" Aa ! vă mai întrebați **ce importanță politică** poate avea acest **mesianism legionar ?**
Iată: Sunt **două probleme esențiale** ale politicii românești de la război încoace :

1.Separatismul politic al românilor din provinciile alipite - acel regionalism care e,
de la război încoace , spaima , acoperită sau mărturisită ,
a tuturor momentelor dificile ale politicii românești

2. Tendințele centrifuge ale minoritarilor cari năzuiesc spre **alte idealuri naționale**
decât cel românesc.

Acestea sunt **problemele vitale ale statului românesc** , căci în ele stau
însăși condițiile de existență politică ale acestui stat .

" **Soluția lor stă în spiritualitatea și în mesianismul legionar .**

[-----]

Atunci **își vor da seama și minoritarii că trăesc în țara unui neam nobil.**

A singurului neam care s-a ridicat cu tot sufletul său în **Sus, spre Dumnezeu** ,
într-un moment istoric în care toate celelate neamuri îl căutau orbește
și nu puteau încă să-și mărturisească căutarea lui.

Atunci vor simți toți străinii că în sufletul acestui neam
sunt energii și înălțimi spirituale unice.

De care vor avea și ei nevoie pentru sufletul lor propriu.

Problema minoritarilor se va rezolva atunci prin respectul și iubirea
care se vor naște în ei pentru valorile neamului românesc.

[-----]

" **Dar până la această răsturnare de poziții spirituale, nu se poate face nimic.**

Ce putem face cu **un neam ca Sașii** , care au o așa de înaltă conștiință
a valorii lor culturale , a valorilor exclusiv germanice ?

Ce putem face cu **stăpânirea materială românească în Basarabia**,
atâta vreme cât **asupra sufeletului ei mai stăruie** și va mai stăruî

misterioasa atracție a mesianismului rusesc ?

Împotriva mesianismului rusesc și a oricărei alte atitudini de mândrie etnică minoritară ,
nu putem opune decât o singură putere : mesianismul românesc. "

Victor P.Gârcineanu , 1936 sau 1937

11.) M.Manolescu, "Rostul și destinul burgheziei românești" [1937] ,1941.

[L.D. Foarte interesante considerațiile lui **M.M.** privind **locul,rolul,importanța și viitorul**
bisericii ortodoxe românești, în afirmarea **dezideratelor naționale**,
în antiteză cu catolicismul.

Am tratat la **fișier Etică**, ca o componentă doctrinară manolesciană]

// **Psihologia, stilul de viață al burgh.** // Rangofilia // Ciocoismul // // Parvenitismul // // confortul//

cheful/ luxul/ viața veselă // neprevăderea/ insecuritatea // "boieria" /
credință exterioară , superficială / nunți, botezuri / preoții -fără prestigiu //
// **Valorile burgh** : ascensiunea scârilor /scara politică /scara intelect./scara averii /
// **Forțele latente ale tradiției : Ortodoxia // Naționalismul //**

▫ **Psihologia și stilul de viață a burgheziei românești (capit. XI)**

I) Valori burgheze egoiste . (p.299---)

(5)Credința.

În burghezia rom.(spre deosebire de cea apuseană),

creștinismul nu terorizează și nici măcar nu stăpânește vata.

Religia burghezului român este o religie de duminică

Ea nu-i cenzurează actele majore sau minore,în celelalte zile ale săptămânii.

Preotul nu prea are vreun rol în viața burgheză : nici ca sfătuitori,nici ca arbitri.

Ei apar decorativ și extern **la botez și nunți** (p.310)

Manoilescu / [1937] 1941

▫ **Forțele latente ale tradiției : creștinismul, naționalismul .**

(1) Ortodoxia .

/Ar fi absurd ca cineva să nege **intensitatea și efectul de adâncime al tradiției**,
cultivată până acum în mod vag și romantic.

/ **Cea dintâi componentă** a Weltanschauung [**concepție despre lume**] românesc
este **spiritualitatea creștină și ortodoxă** ,

parte integrantă a însăși **ideii de națiune românească.**

/ **Ar fi greșit să se identifice ortodoxia cu românismul**, deoarece ,

deși ea nu a avut o organizare universalistă precum catolicismul,

în răsăritul european ea a constituit (în antiteză cu păgânismul turcesc)

un factor supranațional de solidaritate creștină. (p.363)

/ **Ortodoxia** este astăzi **reactualizată**,în caracterul pur al învățăturii sale,

în afara oricăror organizații supranaționale,cum este organizația lumească papală.

"Într-o o epocă în care **alte popoare trăesc un conflict grav**

între afirmarea **naționalismului lor și universalismul catolic** ,

poporul nostru poate să-și binecuvinteze **norocul** de a nu cunoaște

asemenea luptă suflătoare,și de a fi supus unei **biserici** care niciodată în cursul istoriei sale **n-a stat împotriva țelurilor neamului."**

Lumea creștină a fost pentru voievozii noștri o mare realitate,

iar rolul jucat de **Ștefan cel Mare în apărarea creștinătății**

a fost punctul culminant al acestei concepții de datorie creștină,

pe **deasupra egoismului național.**

Actualitatea ortodoxiei vine și din faptul că ,

într-o epocă de dematerializare a mobilelor omenești, **ortodoxia reprezintă biserica creștină**

cea mai aproape de izvoarele originare

Ea **n-a strâns averi** prin congregații și **n-a recurs** nici măcar la acțiunea directă în câmpul

asistenței sociale,(cum au făcut catolicii) păstrându-și pentru sine doar

acțiunea pur suflătoare, pentru mântuirea oamenilor. (p.365-366)

M.Manoilescu / [1937] 1941

12.) **Toma Vălăreanu (ex.primar Maglavit) -la "Sumar" - Protest , Senat , 18 ian.'37**

La 12 dec.'36 , el a făcut **o comunicare privind Maglavitul** ;

La 19 dec.'36 , **Episcopul Vartolomeu** al Râmnicului Noului Severin ,

a avut o atitudine " puțin reverențioasă " față de " **cauza sfântă de la Maglavit**" ,

renunțând să vorbească ;

În vacanța sfințelor sărbători, Episcopul a scos o " fițuică" , intitulată

" Răspuns în chestiunea Maglavitului" , în care amintește că , în 1925 , acum 12 ani,

el, ing. agricol, agricultor, proprietar în com Maglavit -Dolj, a fost excomunicat din biserică , pentru că ar fi îndrăznit să fumeze . Pe vremea aceea, el era primarul Maglavitului , care avea 6.000 suflete . Totul a fost o infamie pusă la cale de dușmanii lui , lucru de care s-a convins și episcopul .Acum de ce mai răspândește această minciună ?!
În Maglavit, el a ridicat o cruce la "Buturugă " , și o altă mare cruce la " Sfânta" , ambele locuri unde ciobanul Petre Gheorghe Lupu a avut revelația divină , pe care sfântă cruce este fixată o icoană a Maicei Domnului , alături de care a ridicat un mare amvon sculptat , având la mijloc portretul MSRegele Carol al II-lea, și toate acestea au fost sfințite chiar de Episcopul Vartolomeu .
De câțiva ani , el este ales consilier parohial al Sfintei Biserici din Maglavit .

13.) Scandal diplomatic : diplomați străini la înhumarea lui Moța și Marin , 13 febr.'37

(DAD, MO nr. 28, șed. de marți, 16 febr.'37) **Doc.integral - fișier Naționalism**
a.) **Armand Călinescu** (PNT) , Comunicare , Cameră , 16 febr.'37
b.) **Gh.Tătăreanu** (prim-ministru ; interimar Afaceri Străine) -răspuns

a) **Armand Călinescu** (PNT) (p. 1036) , Comunicare , Cameră , 16 febr.'37

" Am onoarea de a adresa în numele Partidului Național Țărănesc următoarea comunicare d-lui președinte al Consiliului de Miniștri :

" Sâmbătă, 13 crt., s-a desfășurat în Capitală ceremonia înhumării a doi tineri

[**Moța și Marin**] căzuți eroic în războiul civil din Spania.

Desigur, orice partid politic poate socoti legitim să proslăvească pe membrii săi, așa cum crede de cuviință. Din acest punct de vedere , noi nu avem să ne amestecăm și, prin urmare , nu vom prezenta nici o observație .[-----]
despre intenția reprezentanților acreditați a 4 State de a face un asemenea act și de a participa la o ceremonie , la care guvernul însuși lipsea ?

Nu a fost prevenit de o asemenea manifestație ?

În acest caz , care este situația în care a fost pus guvernul ?

Al doilea : au participat reprezentanții străini ca simpli particulari ?

Oare un asemenea act , prin care se manifestă sentimente în legătură cu fapte din viața publică internă a țării, este compatibilă cu actele diplomatice ? [-----]

" În asemenea împrejurări , nu socotește guvernul nostru că este dator să vegheze , cu excepțională atenție, pentru ca prin amestecul insolit a unor factori din afară , ori de unde ar putea să vină , să nu transforme România într-un focar de agitațiuni primejdioase pentru viitorul Statului [-----]
////////////////////////////////////

b.) **Gh.Tătăreanu** -răspuns (p. 1037) / 16 febr.'37

[-----]

" D-lor deputați, este un principiu unanim admis în practicile noastre internaționale și potrivit căruia reprezentanții Statelor străine , ai tuturor Statelor străine, mici sau mari, nu pot , nu trebuie , nu au îngăduința , să participe , direct sau indirect , la manifestări de politică internă .

"Întrucât se va dovedi că acest principiu a fost înfrânt - declar de pe acum că , participarea agenților diplomatici la o solemnitate religioasă , făcută sub egida unui partid politic și transformată astfel într-o manifestare politică , este o înfrângere a tuturor principiilor și a tuturor uzanțelor internaționale .

(vii și prelungite aplauze pe băncile PNL și PNT)

" Guvernul va lua în grabă considerare , situația creată .

Mă grăbesc să adaug că această situație creată de acte cu caracter personal, nu poate să aibă nici o repercusiune asupra raporturilor dintre țara noastră și

țările reprezentate , pe care le dorim din ce în ce mai strânse și din ce în ce mai prietenesti.
(vii aplauze la PNL) [-----]

Incident diplomatic : înmormântarea lui Moța și Marin ,Cameră , 17, 18, 19 febr.'37
(DAD, MO nr. 28, ședința de miercuri, 17 februarie 1937, p. 1036 - 1069)

Declarații Răspunsuri Polemici

[**LD : acest al III-lea " scandal diplomatic :**

după cel cu **Ostrovski** (Rusia) , după cel cu **Șeba** (Cehoslovacia) ,
acum cu cel provocat de **participarea diplomaților german, italian și portughez** ,
la serviciul religios al **înmormântării lui Moța și Marin.**]

a.) Octavian Goga (PNC)/ 17 febr./ (p. 1063 -1064)

[**Blamarea atitudinii PNȚ**]

În ședința de ieri a Camerei, printr-**o interpretare volnică și interesată** ,
s-a pus în discuțiune **înmormântarea tinerilor Moța și Marin** , săvârșită în ziua de **13 februarie**.

" **Partidul Național -Țărănesc** , prin rostul d-lui **Armand Călinescu** ,
deformând aspectul acestui act de pietate

și **coborându-l la nivelul măruntelor preocupări politicianiste** ,

eu mă cred dator să fac unele constatări conform adevărului ,

ca unul care **am luat parte la mișcătoarea ceremonie religioasă** ,

menită să răsplătească , o dată cu simțământul **de doliu** , și o înaltă **reculegere morală**.

" D-lor deputați, **moartea eroică a celor doi tineri intelectuali** ,

căzuți pe frontul războiului din Spania, trebuie privită prin prisma **semnificării ei reale** ,
care este **dincolo de raza obișnuită a luptelor noastre politice** .

Resorturile sufletești care au determinat-o ,

nu au nici o înrudire cu orizontul îngust al micilor întreceri pentru acapararea puterii

și **spiritualitatea care le-a pus în mișcare** ,

nu se poate acorda cu imboldurile de cras materialism

ale arenei politice din trecutul apropiat "

[**Resurecția " românismului "**]

" **Este o largă transformare** , care se petrece aici, sub ochii noștri,

este **o rectificare de conștiință** , care trebuie contată , d-lor deputați,

dacă vrem să avem la baza judecății noastre ,

realitățile hotărâtoare ale sufletului românesc, astăzi.

lată **adevărul care trebuie privit în față și trasă concluzia din el**.

" **Spiritul public** se găsește astăzi într-**o frământare** , o frământare necunoscută încă.

Ideea națională , cu toate atributele ei firești , **sbuciumă acest popor** , cerând o satisfacție
târzie , după aproape două decenii , care nu au slujit îndeajuns **consolidarea de Stat** .

" **În masele populare** , cu deosebire **în tineretul** îndrumat de **o specială sensibilitate** ,

este o stare protestatară , care crește în măsura rolului exploatator al elementelor străine

pe pământul nostru . **Românismul**, sbiciuit în instinctele lui de viață ,

a intrat într-**o fază de surescitare** , care împinge la suprafață **revendicări justificate** ,

întreține **o nevroză permanentă** și propagă **o atmosferă de ultim sacrificiu** ,

pentru **câștigarea unei biruinți** . "

[**Sacrificiul lui Moța și Marin**]

" **Din această configurație etică** , în care svâcnește **o credință dărză** ,

ca totdeauna în ajunul mișcărilor de prefacere , **s-au ridicat cei doi tineri plecați în Spania**

să afirme, cu arma în mână, **o solidaritate împotriva bolșevismului distructiv**

și **pentru apărarea Crucii lui Cristos.**

" Ei au făcut **acte individuale de conștiință**, **jertfa lor nu aparține unui clan și**

legitimarea ei se găsește în starea sufletească a țării.

De aceea, moartea celor doi a trezit o spontană și adâncă rezonanță în lumea românească , un sentiment de admirație a tuturor care își dau seama că sacrificiul de sânge pentru idee, a fost pretutindeni prologul marilor reforme."

[Sentimentul de pioșenie al opiniei publice]

" Acest sentiment de elevație morală , pe deasupra categoriilor politice, le-a întovărășit sicriile în drumul de reintegrare în țărâna strămoșească . Veneau acasă doi morți ai unui ideal de resurrecție națională.

Primirea lor respectuoasă era , pe seama celor înțelegători, o datorie elementară de cuviință , în fața supremului devotament pentru țară .

" Cu această interpretare a alergat lumea să aducă morților salutarea cea de pe urmă . S-au grăbit să-i cinstească , alături de mulțimea anonimă, personalități reprezentative de diversă înfățișare.

" Ce mâna , oare , în gara din Cluj , pe Alexandru Vaida -Voevod

și atâția membri ai Academiei Române sau profesori universitari,

dacă nu impulsul normal de a omagia , ca totdeauna , jertfele vitejei românești ?

" Ce îndemna pe Patriarhul țării [Miron Cristea] să le ofere scutul bisericii

și o dreaptă pomenire , iar pe mitropolitul Ardealului [Nicolae Bălan] să le împletească

o cunună de martiri la solemnitatea îngropăciunii ?

De sigur, că nu chemarea unui act politic , ci preferințe de ordin moral. [-----]

[Diplomații străini ? : sentiment moral]

" Ei bine, în această învederare de respect public pentru cei doi morți , s-au încadrat , conform uzanțelor consacrate , și câțiva miniștri reprezentanți diplomatici ai mai multor State , nefăcând un act de demonstrație politică, ci afirmând , cu prezența lor, un sentiment de ordin moral [-----]

[Călinescu : reacția politicianistă , intrigă de culise

Tătărescu : - retorică ușoară]

" Când totul a trecut fără nici o frământare și cei doi călători ai morții , înfășurați în îndurerarea unanimă , s-au coborât sub glie ,

un domn reprezentant al gândirii din care se hrănește aici o intrigărie învederată,

politicianizează actul de pietate obștească și, prezentând la tribuna parlamentară ,

gestul miniștrilor străini ca o imixtiune frivolă în treburile interne,

invocă cu grandilocvență ultragiată < mândria Statului nostru .> [-----]

////////////////////////////////////

c.) Pamfil Șeicaru ("Curentul")/ 17 febr.'37 (p.11065- 106 7)

[LD : ce mare sforar era Șeicaru ! Mie mi se pare de-a -dreptul șantaj !

Ce speculații a putut să facă pe această temă ... numai pentru a salva de consecințe participarea diplomaților străini ! Mi se pare , de altfel, ciudat faptul că la toate aceste crize (ca în cazul scandalului Șeba) , Șeicaru a scos din mânecă un articol ... "cenzurat" .

Altfel, lunecos, lunecos ...greu de taxat] **Doc.integral - fișier Naționalism**

" Presa s-a abținut de la orice comentariu

cu privire la solemnitatea religioasă care a avut loc.

Dar atunci când primul ministru al țării , răspunzând unui deputat reprezentant al opoziției,

aduce problema participării unor agenți diplomatici la solemnitatea religioasă ,

ca un semn de respect pentru șeful guvernului , m-am ținut obligat să comentez .

" Comentariul a fost găsit subversiv de cenzură !

[el indică și cuvintele cenzurate , pe care eu le voi scoate în relief pe fond galben .]

lată textul :

[Participarea diplomaților]

< Un moment grav în politica țării , una din acele situații,

în care simți cum stă să se frângă în două însăși conștiința națională, un impas pe care nici în cel mai crâncen moment al neutralității noastre nu l-am cunoscut . [-----]< Participarea agenților diplomatici , la serviciul divin [-----] a fost sau nu un act de raliere la o manifestare politică internă ?

Și da și nu.

< Da, prin faptul că cei doi voluntari ai unei credințe , căzuți în luptă împotriva comunismului , aparțineau unei organizații politice [Totul pentru Țară] , erau doi fruntași ai acestei organizații .

[" Șah " la implicarea Bisericii ortodoxe]

< Nu, fiindcă fusese neutralizat caracterul politic ,

de participarea șefului bisericii noastre de Stat, patriarhul Miron.

Ceva mai mult. Șeful bisericii nu s- a mărginit la participarea sa personală ,

ci a dat o chemare către toți preoții ,

socotind pe cei doi ostași nu numai luptători ai ideii naționale ,

ci drepti ostași ai bisericii creștine , în luptă cu apocalipsul marxist ,

vrajmaș de moarte al bisericii .

< Dacă solemnitatea religioasă a avut un caracter politic,

pe care l-a dat faptul că a fost făcută sub egida unui partid [Totul pentru Țară] ,

atunci , implicat , șeful bisericii noastre de Stat și-a pierdut calitatea de neutralitate

în cele laice, de păstor al tuturor sufletelor creștine, și a coborât în arena politică.

< Dacă se dă solemnității religioase un caracter de manifestare politică

- și cum partidul [Totul pentru Țară] nu-și renegă caracterul revoluționar față de actuala

rânduială a Statului, nu-și ascunde hotărâta lui voință

de răsturnare totală a organizației politice a Statului ,

atunci prin participarea lui , patriarhul , șeful bisericii ortodoxe ,

prin prezența lui, dacă nu a anulat orice caracter politic solemnității religioase,

s-a raliat unei organizații politice în insurecție împotriva Statului. [-----] atunci ,

simultan cu luarea în gravă considerare a situației create prin participarea unor agenți

diplomatici , guvernul va fi obligat să examineze și situația bisericii ortodoxe , ca biserică de

Stat .

Participarea șefului bisericii noastre de Stat , cum și chemarea către toți preoții din eparhie,

n-a fost un act izolat , fiindcă mitropoliții și episcopii celorlalte eparhii au făcut la fel,

,deci s-ar putea interpreta ca o unanimă participare a bisericii ortodoxe

la solemnitatea religioasă. Și socotind că această participare

nu a anulat caracterul politic, atunci examinarea gravei situații create ,

ar impune două soluții : anularea autonomiei acordate Bisericii ortodoxe ,

sau separarea bisericii de Stat .>]

" Iată ce neașteptate probleme ridică răspunsul dat de dl prim-ministru Tătărescu întrebării pusă de dl Călinescu. Este o examinare a complexului de probleme

pe care l-a dat calificarea care s-a dat participării unor agenți diplomați

la o solemnitate religioasă. În adevăr, eu am socotit că nu a avut un caracter politic ,

ci a avut mai mult un caracter religios ; [-----]

" Biserica de Stat , când a participat , a făcut un act politic ? Întreb pe dl prim-ministru .

Atunci, cum actul politic l-a făcut alături de o organizație politică,

care se declară în insurecție revoluționară față de Stat ,

vrea o transformare radicală a ordinii de Stat ,

atunci d-sa [Tătărescu] se găsește în fața Bisericii ortodoxe ,

care este în stare de insurecție împotriva Statului. "

[Șantajul cenzurii]

Dar întreb pe dl ministru de Interne [D.Luca] : care este elementul subversiv din pasajul citit ?

Întreb Camera : în conștiința dvs , întrebarea pe care o pun eu este o întrebare legitimă sau nelegitimă ?

Dacă este legitimă , unde este legitimitatea bunului simț în exercitarea aceluia [**cenziura**] care este chemat **să stea treaz , paznic la orice îndemn subversiv ?**
Unde este îndemnul subversiv ? Din pasajul pe care l-am citit dvs, pe care **dl ministru l-a găsit subversiv**, se degajă, dimpotrivă, **un spirit împăciuitoar, o deosebită grijă , de a numai adăuga problemelor inerente ale Statului , alte probleme, cu mult mai grave**, care deschid perspective iritante .
Încă o dată , **întreb pe dl ministru de Interne** dacă nu este bine ca , în exercitarea cenzurii , în afara precipitării creionului censorilor , **și puțin bun simț politic ?**
Aceasta am avut de spus."

//

d.) **I.Modreanu (Fr.Românesc -Vaida) / 17 febr. '37 (p. 1066)**

"Dle președinte, d-lor deputați, la sumarul ședinței de ieri, în numele **Frontului Românesc** condus de **dl Alexandru Vaida -Voevod** , vă rog să-mi permiteți să citesc de la această tribună , următoarea **declarație** :

" **Frontul Românesc, organ de politică națională dincolo de barierele de partid**, ține cu această ocazie să afirme principiul că **respinge în mod absolut orice amestec străin în actele lăuntrice ale țării , ori de unde ar veni și din partea oricui.**

[**Înmormântare , nu "manifestație politică " !**]

"Nu înțelegem însă **de ce Partidul Național Țărănesc și guvernul au luat drept manifestație politică** ceremonia înhumării celor doi tineri , **căzuți eroic pe frontul civil din Spania** , când la această ceremonie **au participat ,spontan ,** printr-un **instinct comun, o imensă mulțime românească** , care , dincolo de politic , a interpretat acest moment ca **un omagiu adus jerfei eroice în lupta pentru credință , neam și Rege. "**

" **Dacă Partidul Național -Țărănesc a înțeles să transforme o clipă de izbucnire națională , într-un instrument de speculație de partid** , în nici un caz **guvernului nu-i este permis să cultive acest echivoc**, întrucât **el singur a înlesnit** , fără să aibă scuza surprinderii , **toate posibilitățile ca manifestarea să-și capete și caracterul și grandoarea care-l înspăimântă acum.**

" **Desfășurarea manifestațiunii funerare** de-a lungul țării, timp de **mai multe zile**, a îmbrăcat un **caracter quasi oficial** , întrucât tot timpul s-a semnalat **prezența organelor oficiale : autoritățile publice, școlile, biserica** cu întreg forul conducător, de la smeriții preoți de sate până la Înălții Chiriarihi.[-----]

//

e.) **Aurelian Benteoiu (subsecretar de Stat) (p. 1068.1069)**

[**LD : o lecție de demnitate și responsabilitate , nu atât în serviciul instituției cenzurii, - nu prea dorite și hulite- cât în apărarea prestigiului bisericii și a capului ei suprem .**]
Benteoiu /

[**Cenzura - răspuns lui Șeicaru**]

Se grăbește să răspundă lui Șeicaru ., la întrebare
"**Cred că dl Șeicaru este ultimul om care are a se plânge de asprimea cenzurii** , pentru că **d-sa s-a bucurat tot timpul de un regim deosebit , datorat trecutului său și datorită simțului de răspundere profesională .**

Este de ajuns să arăt , și asta nu se poate nega, că **în 6 luni** , s-au suprimat d-lui Șeicaru, **3 articole .**

- **Șeicaru** : Aceasta pentru că **sunt prudent** .Dar eu v-am întrebat : pasajul cenzurat , **este subversiv sau nu este subversiv ?** Atât am întrebat .

-**Benteoiu** : De vreme ce trebuie să răspund de pe banca ministerială , **nu aștept să-mi dați îndrumări . Eu răspund la întrebarea dvs** și solicit atâta deferență prietenească , cât am avut eu totdeauna pentru dvs ,

când ați luat cuvântul. **Lăsați-mă să vorbesc** și , dacă veți avea ceva de adăugat , **veți adăuga la urmă** .

" **În toate cele trei prilejuri** , când vi s-au cenzurat articole în "**Curentul**" , **ați intervenit la tribună** . Ați făcut-o în așa chip , încât , să mă iertați , **m-am întreat : cine vorbește , mandatarul națiunii sau proprietarul gazetei ? (aplauze la PNL)** Bentoiu /

[**Biserica - ferită de orice jignire !**]

" Vă voi demonstra imediat că **necazul d-lui Șeicaru nu este justificat** .

Într-adevăr , **noi am dat la cenzură** , între alte norme generale ,

și ordinul ca biserica să fie obiectul unui deosebit respect ,

a unei **constante preocupări de a fi ferită de orice jignire** .

Și astfel formulat principiul , ca principiu ,

cred că toată această onorată Cameră este de acord cu el.

Venim la speță , la articolul pe care l-a scris dl deputat Șeicaru astăzi

și care i-a fost suprimat . **Și răspund la somația d-sale , dacă are sau nu ceva subversiv** .

Iată , vedeți , dle Șeicaru , **nimic catastrofal** în articolul dvs ,

nimic care să surpe temeliiile societății românești .

Dar ceea ce am să examinez eu acum este **dacă serviciul cenzurii** ,

de la care d-ta te întrebă dacă nu a evadat bunul simț

și **pe care eu îl găsesc că este unul dintre cele mai bune dintre serviciile publice** ,

fiind că este condus de foarte vigilentul și foarte vrednicul colonel Hotineanu ,

a tras just concluzia logică , cu privire la articolul dvs , din norma pe care a primit-o ,

adică **dacă a făcut o justă aplicare a acestei norme** .

" **Dle Șeicaru** , tonul face muzica . Dvs ați citit articolul în așa fel ,

încât ați trecut foarte mios peste părțile lui tari .

-**Șeicaru** : Care sunt acelea ? Pofitim textul (**protestări la PNL**)

-**Bentoiu** : Este în acest articol **o oarecare lipsă de deferență** , prin aceea că

se pune în discuție și se angajează polemică cu exponentul suprem al bisericii noastre ,

care nu poate descinde , în plan polemic , ca să facă polemică cu dl Șeicaru . .

Care este cuprinsul articolului și rostul lui ?

Comentariul semnificației participării Înalt Prea **Sfântului Patriarh**

la **îngroparea celor doi români , morți în Spania** .

Ei bine , d-lor deputați , **este de discutat dacă** , în ce privește alte persoane ,

semnificația poate să fie complexă ; dacă , cu alte cuvinte ,

din complexul ideologiei partidului căruia aparțineau cei morți ,

cineva , prin faptul participării , **și-o însușește în întregul ei** ,

implicând și **elementele politice ale ideologiei partidului** .

" **Cu privire la exponentul suprem al bisericii** ,

mi se pare că **faptul nu poate să sufere comentarii** , fiindcă **este absolut univoc** .

Nu poate să ducă la altă interpretare , nu poate să se dea alte semnificații acestei participări ,

decât aceea al adeziunii la gest , **privit în partea lui de spiritualitate creștină** .

"Se pare că și d-ta crezi lucrul acesta , fiindcă nu afirmi altceva .

Pui în sens interogativ problema și apoi **tragi unele consecințe** ,

care sunt **deadreptul catastofale** , d-le Șeicaru .

D-ta vorbești acolo - atât am reținut din articolul d-tale - că dacă semnificația este aceea

care ar putea să fie , în credința d-tale , **trebuie să mergem la autonomia Bisericii** ,

la separația bisericii de Stat și așa mai departe .

"Ei bine , iartă-mă , **găsesc că serviciul cenzurii nu a greșit atunci când a aplicat suprimarea**

acestui articol . Eu cred , d-le Șeicaru , că **verva d-tale caustică și spiritul d-tale polemic**

se pot liber exercita în atâtea domenii . Ai această putință să o faci .

Menajează cel puțin capul suprem al Bisericii noastre ,

fiindcă nu va câștiga neamul nostru nimic ,

dacă băgăm pe teren politic și instituția bisericii .

Așa încât , nu este un sentiment de dușmănie care a prezidat la suprimarea aceasta ,

față de d-ta personal . **Ferească Dumnezeu !**

Nu aş putea găsi ca **singură explicație** a acestei suprimări **decât prietenia , fiindcă am voit să te împiedic de a fi autorul unei schisme bisericești "**
(Aplauze la PNL)

////////////////////////////////////

- Pamfil Şeicaru / replică /

[Este ironic , este şicanator , este încăpăţânat , este Şeicaru !

În rest revine cu explicațiile inițiale,accentuând faptul că ceremonia funerară nu a avut caracter politic , deci nici participarea bisericii, nici a diplomaților nu putea fi încriminată]]

////////////////////////////////////

f.) **C.Argetoianu** (Liga Agrară) - la Sumar / 19 febr.'37

Argetoianu /

[Greșala diplomaților]

"Două lucruri sunt certe în incidentul de sâmbătă :

primul , acela că domnii reprezentanți ai unor puteri străine au comis o greșală , asistând la o manifestare politică internă românească ;

al doilea, tot așa de cert, este că demnitatea noastră națională - găsesc eu - nu a fost întru nimic atinsă sau jignită.

Eu cel puțin vă mărturisesc că **demnitatea mea** - și mă consider tot așa de bun român ca oricare dintre dvs - **nu a fost atinsă .**

[varianta diplomatului german]

... Din ce-i relatase un domn [**Gh.Brătianu care fusese la ceremonie ?**] ,diplomații fuseseră

invitați [de cine ?] la sosirea sicriilor în Gara de Nord,

să participe la slujba de la biserica Sfântul Ilie din Capitală

și la **înhumarea de la Bucureștii Noi ;**

dându-și seama că acestea **reprezentau manifestări de ordin politic,**

ar fi refuzat să participe la ele , și ar fi dorit să meargă doar la biserică ,

pentru a aduce un omagiu celor doi tineri căzuți într-o luptă

pe care Statele lor o îmbrățișaseră oficial ;

omagiu cu atât mai justificat , spunea diplomatul german , cu cât la trecerea prin Berlin , aceste sicrie au fost în special onorate de șeful Statului german .

Din această versiune, **reiese intenția de a nu se amesteca în treburile interne.**

S-ar putea , totuși, obiecta că **au o vină mare , pentru că este știut că**

un diplomat nu poate primi invitații oficiale , decât transmise prin canalul Ministerului de Externe sau prin Casa Regală .

" **Prin urmare , greșala d-lor este netă și nu poate fi tăgăduită . "**

Dar ... " Putem noi admite ca din cauza erorii a doi agenți acreditați la noi , să ne încurce pe noi în raporturile noastre cu țările străine ?

Cred că nu, și atunci problema se pune cu totul altfel. "[-----]

Incident diplomatic - înmormântarea lui Moța și Marin / 16 -19 febr.'37

14.) **Atentatul contra lui Tr.Bratu**, / Declarații, Senat, 2, 3 mart..'37

(D.S., MO 36 - 37 , șed. de marți,miercuri,2 și 3 mart '37)

prof.C.Stoicescu prof.I.Botez prof.Dragomir Hurmuzescu

prof.dr.**C.Angelescu** (ministr. Ed.Naț), prof.**Al.Lapedatu** (președ.Senat)

prof.**N.Iorga** prof. **DRloanițescu** IPPS Miron Cristea

prof.**ACCuza**

IPSS Miron Cristea /- la Sumar- 3 mart.'37

▣ **Biserica condamnă atentatul, crima ,**

" D-le președinte, d-lor senatori, ieri - după ce **capii tuturor partidelor politice au condamnat sălbatecul atentat în contra fruntașului român, rectorul Bratu**, de la Iași - unul din domnii senatori , venind la mine, mă întreabă : **ce opinie are Biserica în această chestie ?**

" **Spre a nu se naște bănueli fanteziste** , care -durere - mișună în atmosfera vieții noastre publice astăzi , ca și fulgii de zăpadă de afară , **țin să declar** , că **Biserica mea română s-a pronunțat clar și categoric** , **cu ocazia asasinării prim-ministrului Duca, împotriva oricărui atentat , crime și a oricărei violențe** , căci nu există biserică creștină , ba nici un alt cult religios, care să aprobe asemenea fapte criminale.

Deci , de sine se înțelege , că și în cazul d-lui Bratu , **Biserica noastră are același cuvânt de dezaprobare și de înfierare** . (**aplauze unanime**)

" În ce mă privește pe mine **personal, am avut** - îndată ce l-am cunoscut - **legături de stimă și prietenie** , încât **atentatul împotriva lui , îmi apare îndoit odios și vrednic de pedeapsă** .(**aplauze unanime**)
IPSS Miron Cristea / 3 mart.'37

▣ Memoriile IPSSMiron Cristea

[LD: iată semnalat **un fir** care poate duce la semnificarea încrederii ce i se va acorda , de către Regele Carol II, în febr.'38 . Deocamdată... suntem în martie '37]

" În general, observ , cu privire la **situația din țară** , că, **indiferent de cele întâmplate la autoritățile competente** ale țării noastre , **există numeroase memorii ale mele**, în care **am arătat** - după modesta mea părere - și **unele din cauzele adânci ale stării ce s-a produs**, **indicând și mijloacele de îndreptare** , în deosebit , unde sunt mai competent , **cu privire la școli și tineret .Dl. ministru al școlilor ș educației naționale , dr.C.Angelescu , cunoaște multe din vederile mele.** **Și îmi rezerv** - de voi mai avea zile - **dreptul și datoria de a le repeta ocazional și în fața dvs.**
IPSS Miron Cristea / 3 mart.'37

▣ Schimbarea mentalității liderilor de partid

▣ Idealuri naționale și creștine

" Întreagă mentalitate a conducătorilor partidelor noastre politice , **trebuie revizuită** sub raportul **idealurilor naționale și creștine** , ce străbat azi **sufletul poporului român**, ale cărui jertfe de viață și de sânge stau la **temeliile Statului Român**, mai ales că **toate au în programul lor aceste principii.**

Chestiunile vitale ale neamului a fi rezolvate strict și consecvent prin prisma acestor postulate cu cel mai **desăvârșit dezinteres** și cu **delăturarea oricăror interese lăaturalnice** - precum cu bucurie constat , că în timpul din urmă a început a se face , **fără a atinge nimic** din drepturile etnice , religioase și culturale **ale cetățenilor români de altă origine decât noi, căci am înființat această Românie "**

////////////////////////////////////

IPSS Miron Cristea / 3 mart.'37

14.a) O.Goga , Comunicare : statut studenți ; statut preoți ; 3 martie' 37

Vict.Iamandi (ministr.Culte și Arte) ; **Valer Pop** (ministr.Industr)

I.Nistor (ministr.Muncii) - răspunsuri, polemici

(DAD, MO 39, șed.de miercuri, 3 mart.'37 , pag. 1828 - 1837)

[LD : pornește de la un **Comunicat** dat de guvern , privind o serie de măsuri pentru **despoliticianizarea unor instituții și mișcări** :

studențimea (cămine și universități) , **preoțimea** (biserici și întruniri)

Goga / 3 mart.'37

▣ Interdicția preoților de a se manifesta politic ?!

"Se merge și mai departe , dincolo de tineret și **se confiscă dreptul preoțimii de a-și afirma părerea politică** . (**întreruperi, proteste la PNL**)

-M.Negură (ministr.Cooperației) : **Doar în biserică !**

-Goga : **Eu mi-am făcut un act de conștiință din problema preoțimei .**

Eu însămi sunt fiu de preot. **Știu care este misiunea istorică a preoțimii**, știu **în ce făgaș s-a desfășurat** , și aici , dar mai ales în Ardeal.

Comunicatul dvs spune :

< Aprobă demersul Ministerului Cultelor , făcut în numele guvernului , către IPSS Patriarhul , pentru a sancționa participarea preoților la campaniile de ură și de învrăjbire și care transformă biserica în armă de luptă politică .Autoriză pe ministrul Cultelor a a pela la măsuri pentru prevenirea acestor fapte . >

" D-lor deputați , citesc acest lucru în "**Dimineața**" , care pe pagina întâia , cu mare bucurie , etalează această hotărâre . Desigur , că este în sânul lui aceasta ,

o mare bucurie de familie ! Aceeași gazetă spune că **ministrul Cultelor** ,

a cerut aprobarea **Sfântului Sinod** . Iată ce spune gazeta :

< În această ședință urmează să se discute măsurile ce trebuiesc luate împotriva preoților care fac politică militantă și în special contra aceluia care au luat parte activă la manifestările grupărilor de extremă dreaptă.>

-Tiberiu Moșoiu (subsecretar de Stat) : " Dvs credeți că orice guvern

poate rămâne indiferent , când **3** dintre cei care asasinează pe un bolnav

și-l ciopârțesc cu topoare , după ce este deja cadavru [**LD : Mihai Stelescu**] ,

sunt studenți ai unor facultăți sau academii teologice ? (**aplauze la PNL**)

-O.Goga : Eu trebuie să vă răspund foarte natural , că dvs , în calitate de guvernanți ,

dacă hotărâți să mențineți ordinea , trebuie să pedepsiți crima , oriunde s-ar găsi ea .

Prin urmare , nu puteți rămâne indiferenți în fața crimei însăși .

Că între aceia au fost **și 3 studenți de la teologie** , este cu atât mai rău

-Moșoiu : Pentru mine **este simbolic** .

-Goga : Ce simbol vedeți dvs aici ?

-Moșoiu : **Că există în organizația bisericii noastre "ceva" care trebuie corectat** .

-Goga : Vorbiți în sens dodonic ; ceva ! **Acel "ceva" aș vrea să-l sesizați** dvs și să-l corecți

Nu puteți putem vorbi aici cu aerul de sibilă .Care este acel "ceva" ?

-Moșoiu : O anumită ambianță , creată , **dvs știți de cine [G de F ?] și în ce împrejurare [Moța și Marin ?]**

-Goga : Dar vă întreb pe dvs : **credeți că preoțimea se poate sustrage de la îndeplinirea drepturilor ei politice ?**

-Vict.Iamandi : **Regret că nu am fost aici de la începutul comunicării d-lui deputat Goga** ,

pentru a ști exact ce a spus d-sa , cu privire la măsurile pe care guvernul le-a luat

și le va lua până la capăt ...

-Tilică Ioanid (PNC) : **Atunci răspunde la ce ai auzit acum !**

Dacă nu ai fost aici , ce vrei să răspunzi ?

-Iamandi : D-le deputat , vă rog să fiți foarte calm , pentru că sunt și eu foarte calm....

-Ioanid : S-o văd și pe aceasta !

-Iamandi : **Regret că nu am fost aici de la începutul comunicării d-lui deputat Goga , pentru a**

ști exact ce a spus d-sa , cu privire la măsurile pe care guvernul le-a luat

și le va duce până la capăt , în ce privește **delimitarea rolului pe care**

preoții trebuie să-l aibă în viața politică.

Am auzit însă ultima afirmațiune a d-lui Goga , că prin măsurile pe care le preconizăm ,

țintim să scoatem pe preoți din viața politică activă a Statului.

Este inexact . Însă trebuie să se știe că **atâta timp cât biserica noastră națională este o biserică de Stat** , ea este datoare să sprijine , **cu toate puterile ei morale , ordinea pe care se bazează existența Statului nostru** (**aplauze la PNL**)

În afară de altar și în afară de biserică, preotul este cetățean și este liber să gândească și să creadă după cum îl duce conștiința lui (aplauze la PNC)

Însă , în altar și în biserică , să înceteze orice agitațiuni , de incitație la ură și de răstălmăcire a rostului pe care biserică trebuie să-l aibă în viața Statului nostru "

(aplauze prelungite , bravo , la PNL)

-Goga : Eu nu știu dacă dl ministru cunoaște bine rânduiala în biserică noastră

În altar , la noi , n-a fost vorba de nici un fel de agitații .

-Iamandi : Dle Goga, eu aș face apel la dvs , rugându-vă **să credeți că , dacă guvernul a ajuns la hotărîrea la care a ajuns și pe care am comunicat-o azi dimineață și șefului Bisericii noastre ortodoxe,**

[LD : coroborează cu discursul lui Miron Cristea din Senat , în aceeași zi]

guvernul se întemeiază pe fapte și nu pe presupuneri . (aplauze la PNL)

Sunt altare ale bisericilor , în care s-au pus anumite fotografii [Codreanu ? Moța ? Marin ?] și sunt preoți care, de la înălțimea altarelor , au făcut apologia crimei și asasinatelor .

-Voci : Rușine ! Rușine !

-Goga : Afirmațiile dvs sunt foarte grave. **Ar trebui să ne lămurim** , ca să înțelegem și noi măsurile dvs. Dacă luați însă măsuri împotriva unor lucruri pe care nu ni le comunicați, de unde vreți să știm noi dacă sunt sau nu criticabile ?

În orice caz, măsura luată este criticabilă . [-----]

Goga / 3 mart.'37

▫ Atribuțiile istorice ale preoției

" **Preoțimea noastră în tot parcursul vremurilor a fost în fruntea mișcărilor noastre naționale.**

[-----] **dacă nu ar fi intervenit rolul preoților în viața noastră politică , însăși existența noastră de Stat ar fi fost primejduită.**

-G.Bota : Așa vremuri, așa preoți !

-I.Modreanu (PNC) : Dar **în războiul nostru pentru întregirea neamului, nu au fost preoți decorați cu " Mihai Viteazul " ?**

-Goga : Desigur! **Preotul, spune un mare franțuz, este conducătorul natural al satului ; el este un fel de judecător de pace , un îndrumător sufletesc al mulțimii .** [-----] **preoți cu crucea în frunte am avut noi în trecutul nostru**

, și , potrivit rânduiei acestei tagme, atribuțiilor istorice ale preoției , se îndeplinește misiunea preoților și astăzi ,

când **preoții sunt susceptibili la curente de simțire și de gândire care agită organismul sufletesc al neamului nostru .**

Noi nu putem să înfrânăm , într-un fel sau altul,

manifestarea limpede a tagmei bisericesti

și nu putem să stânjenim preferințele tagmei preotești ,

față de un curent de gândire sau față de un alt curent de gândire."

Goga/ 3 mart.'37

▫ Misiunea istorică și politică a preoției

▫ Locul preoției în " dreapta naționalistă" , antibolșevică

" Există **mișcarea comunistă** dincolo de graniță.

Preoțimea noastră știe ce înseamnă comunismul pentru biserică, știe suferințele bisericii surori din Rusia,

știe care ar fi urmările unui triumf al comunismului.

Atunci **dați-i voie preoției ca, cu gândirea ei politică ,**

să se plaseze cu totul împotriva mișcărilor de stânga

și să se afilieze așa-ziselor mișcări de dreapta,

fiindcă **dvs vorbiți , și în gazete se scrie de " mișcările de dreapta" .**

[----- Polemică - Goga - Iamandi : despre naționalism -----]

" Eu nu știu însă un lucru , d-lor deputați ; cine va califica **vrăjmășia și ura** ?

Dvs **sunteți sibilic** în toate atitudinile și **spuneți < nu li se va îngădui să ia nici un fel de atitudine de vrăjmășie sau ură >**

Ce este însă vrăjmășia , ce este ura ? Nu se știe.Cine le califică ? Nu se știe .

Părerea mea este că **se face o mare greșală** .

Lăsați liberă manifestarea gândirii și a simțirii preoțești .

Nu te poți lupta cu aceste gânduri și cu aceste simțiri ,

care descind **din vecinătatea altarului**.

Preoțimea noastră a mers totdeauna pe liniile mari ale istoriei .

Nu am nici un motiv să cred că **astăzi preoțimea nu va merge mai departe**

pe drumul consacrat , pe făgașul istoriei , îndeplinindu-și misiunea ei de odinioară .

(**aplauze la PNC ; întreruperi la PNL**) [-----ciorovăială : trecut ,prezent -----]

-**Emil Folea** (PNL) : un alt **fiu de popă din Ardeal** vă întreabă :

dvs credeți că , **preoțimea, prin politică, va ridica prestigiul bisericii ?**

-**Goga** : "[-----] **dacă preoțimea din Ardeal ar fi scoasă din îndeletnicirea ei firească ,**

de a se ocupa de problemele politice , poporul român din Ardeal ar rămâne

politicește orfan, pentru că în viața din Ardeal , **față de minoritățile care sunt acolo**

și în special **față de minoritatea maghiară** - și cu deosebire în comunele mixte -

preotul maghiar este un conducător național ,

și dvs trebuie să recunoașteți că eu spun adevărul

-**Emil Folea** : **Nu pe cale politică !**

-**Goga** : **Ba da ! Conducător politic!**

-**Iamandi** : **Național. Trebuie să facă o politică națională** ,Eu cred că acesta este

patriotismul comun al tuturor partidelor de răspundere din țară .

Dar o politică care își zice națională , dar țintește la însăși surparea organizației

Statului, prin mijloace criminale, aceea o repudiem , căci nu are ce căuta în biserică .

[-----polemică Goga -Iamandi : crima politică-----]

-**Goga** : "**Cât despre preoțime, despre vrăjmășie și ură,**

sufletul preoțimei este împletit din dragoste și ură .

Dragoste pentru mișcările care pornesc de la altar și se întorc la altar ,

dragoste **pentru mișcările naționale,**

care reprezintă **linia istorică** a frământărilor noastre sufletești,

și **ură împotriva tuturor acelora care , cu atitudinea lor, primejduesc existența altarului**

și temelia vieții noastre bisericesti " (**aplauze prelungite la PNC**)

" **Pe această dualitate de simțire** , s-au întemeiat în cursul vremurilor ,

toate atribuțiile cârjei pastorale, pe această dualitate trebuie să meargă înainte preoțimea ,

îndeplinindu-și misiunea ei istorică .

" **Întru cât mă privește pe mine,** purtând în sufletul meu rezonanța seculară a altarului

strămoșesc, vă asigur că **voi îndemna și de aici înainte preoțimea**

să meargă pe drumul dragostei și al urii :

pe **drumul dragostei** către țară , către neam și către biserică și **pe drumul urei**

împotriva tuturoar acelora care vor să se pună deacurmezișul misiunii istorice preoțești .

Dvs vorbiți că **veți despoliticiana viața noastră politică ,**

dacă și studențimea și preoțimea o veți da la o parte.

Nu o veți despoliticiana , o veți desintellectualiza.

Știu că pentru **mulți dintre dvs mare tragere de inimă** pentru acest substantiv

nu există ; însă **aceasta va fi consecința .**

" **Eu vreau ca preoții să-și aibă mai departe rolul de fruntași politici**

în viața noastră publică, pentru că **nu vreau să fac politică cu cârciumarii ,**

vreau să fac politică cu preoții . (**aplauze la PNC**)

De aceea eu **calific aceste măsuri** - ca să nu folosesc un cuvânt prea tare -

ca **gesturi dezordonate care corespund psihologiei omului care pleacă "**

[----- paranteza cu uniformele -----]

-**I.Florian** (PNL ?) : " Prietenia cu dl Goga naște dintr-o veche admirație [-----]

dar , **deși suntem dintr-o viță de preoți** veche de 400 de ani,

diferim fundamental cu privire la ura pe care o admite preoției .

Preoția din care mă trag eu , care se șterge în negura veacurilor, avea o parte sublimă de romantism , pe care am păstrat-o până la vârsta de astăzi.

**Preoții pe care i-am pomenit în trecutul meu ,
aveau credința cu toții că în altar vorbeau cu Dumnezeu .**

Așa am pomenit din copilăria mea , de la tatăl meu bătrân, când, în ziua de Paște, înainte de începerea liturghiei ...

-Goga : Să nu plângi !

-Florian : ... Nu , nu plâng .Îmbrăcat în odăjdiiile , cusute de biata maică-mea în fir de aur și argint , și pe care le îmbrăca o dată pe an , spunea :

< în ziua învierii să ne luminăm cu prăznuiri unii pe alții , să ne îmbrățișăm și să ne zicem "fraților" iar celor care ne urăsc pe noi , să le iertăm toate . >

Aceasta era doctrina preoțească de atunci [-----]

Preoția este o taină adâncă care înfrățește și a înfrățit pe oameni pe pământul pe care s-au născut , l-au muncit și l-au apărat și au murit pentru el.

Aceasta ete frumusețea și taina adâncă a preoției . [-----]

-Goga : [-----]DI Florian a planat între cazanie și amintirile din copilărie...

[-----protecția muncii românești-----]

- Nichifor Robu : Dar ce faceți cu rabinii , dacă pe preoți îi înmormântați ?

////////////////////////////////////

Victor Iamandi (ministrul Culte și Arte) - răspuns - (p. 1834 - 1835) / 3 mart.'37

" Dle președinte, dlor deputați, voi fi foarte scurt în răspunsul pe care vreau să-l dau d-lui deputat Goga. De altfel, din întreruperile care au avut loc și din precizările făcute în cursul lungii cuvântări a d-lui Goga, cred că s-a putut vedea lămurit punctul nostru de vedere în chestiunile pe care d-sa le-a ridicat de la această tribună .

Vreau însă să limpezesc , să scot în lumină , raporturile dintre guvern, dintre partidul nostru și dintre Biserică, a cărei apologie a făcut-o dl Goga .

▣ **Biserica - în preocupările PNL**

▣ **Tradiție și merite**

" D-lor deputați, Partidul Național- Liberal este, în ordinea întregii dezvoltări a Statului nostru , în ordinea tuturor realizărilor națiunii noastre ,

creatorul tuturor instituțiilor și al tuturor așezămintelor de bază ale acestui Stat .

" **Biserica Românească** - și sub Vechiul regat și astăzi - nu a avut un sprijinitor mai convins , nu a avut un apărător al intereselor ei spirituale , mai hotărât și mai înțelegător decât cum a fost Partidul Național -Liberal. (aplauze la PNL)

" Este însă o deosebire fundamentală între punctul nostru de vedere și acela exprimat de dl Goga - punct de vedere pe care , de câțiva ani încoace , d-sa l-a transformat în principiu de doctrină al partidului său .

Noi nu confundăm Biserica neamului cu partidul nostru , așa cum face dl Goga , care confundă Biserica ortodoxă cu partidul său . (aplauze la PNL)

" **Biserica, este adevărat , și-a îndeplinit rolul ei în toate direcțiunile vieții naționale** în trecut , așa cum foarte bine a spus-o dl Goga ; **slujitorii altarului au fost cei dintâi apărători ai limbii , ai sufletului, ai conștiinței românești ."**

Victor Iamandi / 3 mart.'37

▣ **Biserica în România Mare**

▣ **Constituția 1923 - drepturi acordate**

" Dar , în viața Statului nostru de astăzi,

Biserica trebuie să se ridice deasupra partidelor politice , ca instituție,

iar **ca îndrumare permanentă , ea nu trebuie să aparțină nimănui ,**

decât sufletului însăși al neamului (aplauze la PNL) [-----]
prin modificarea Constituției , la Iași, în 1918 ,
am dat drepturi politice și preoților și învățătorilor ,dându-le posibilitatea să se aleagă
în Parlament [-----] pentru că **învățătorii și preoții sunt cei dintâi conducători ai satelor . "**
Dar ...
/ Preotul în Biserică ,**trebuie să rămână exclusiv al Bisericii .**
/ **Măsura luată de guvern** , nu îndepărtează preoții din viața politică ,
ea nu face decât **să-i cheme la datorie .**
Goga a spus că Biserica și preotul sunt **împrăștiatori de iubire și ură !**
"Eu știam că esența credinței creștine nu trebuie să fie sentimentul de ură !
/ S-a reușit **salarizarea preoților** în condiții aproape normale (sute de milioane de la buget)
/ În ultimele 6 luni , de când el este la Culte , **a înființat 600 de noi parohii ;**
se va mări numărul lor , la 700-750 , și se va rezolva complet problema preoților
extrabugetari ,care-și mutau sărăcia din loc în loc ;
/ În Senat s-a votat o lege - curând urma să vină și la Cameră - prin care
s-a pus la dispoziția mănăstirilor istorice din țară , o întindere de **18.000 ha,**
de pădure și teren , cu scopul esențial **de a apăra aceste monumente și a le păstra**
splendoarea de altădată .
" Vă rog să nu confundați o minoritate de preoți , care a deviat pe alte drumuri , de acelea a
datoriei lor , pentru că **împotriva acestora se îndreaptă măsura care se preconizează** ,
cu imensa majoritate a **slujitorilor bisericii , care sunt la datorie ;**
la datoria Bisericii și a credinței creștine" (**aplauze la PNL, PNT , strigăte de bravo**)
////////////////////////////////////

O.Goga / replică / 3 mart.'37

▣ El, Goga, primul ministru al Cultelor !

▣ Prima lege de organizare bisericească

"Eu de la început am susținut Biserica în prerogativele ei firești , fiindcă mi-am dat seama că
un Stat național , care trebuie să-și aibă **consolidarea lui** ,
nu poate să nu aibă **Biserica drept punct de reazem** în străduințele lui.
Și ca o consecință a acestei concepții , **am întemeiat Ministerul Cultelor** [**guv.Averescu**]
am fost cel dintâi ministru de culte ,
am făcut **separarea Ministerului Cultelor de Ministerul Instrucțiunii.**
Sunt întemeietorul Ministerului Cultelor ,
am făcut **cea dintâi lege de organizare bisericească** ,
am inițiat toate convorbirile cu toate cultele ,
pentru **normalizarea raporturilor dintre Biserică și Stat .**
De atunci încoace , cu toate ocaziile , fiind **membru în consiliile eparhiale** ,
în continuitate cu trecutul , - acolo , la Sibiu și la Cluj a fost și un trecut -
am afirmat totdeauna drepturile Bisericii "
O.Goga -Victor Iamandi / Biserica / 3 mart.'37

Guv.Tătărescu . Vacanță parlamentară . 1937

14.b) IPSS Ion Bălan (**episcopul greco-catolic, Lugoj**) , *Problema palestiniană* , 5
sept.'37

/ **Cămin evreesc în Palestina ? ! / Problema locurilor sfinte /**

(Cf. Jean Ancel, **Documents** ... , vol 1, p. 127 - 128)

[LD : 15 ian.2004 . Retrăesc toate amintirile legate de pelerinajul meu la locurile sfinte (evreești, creștine și musulmane) din Israel , în 1985 .

M-am plimbat prin orașul -machetă a **Ierusalimului herodian** , cu **Templul II** , distrus ;
Mi s-a explicat cutuma de a avea la fiecare construcție o porțiune neterminată ,
până la reconstruirea Templului ... ; revelația pe care am avut-o privind suprapunerea
de monumente și conflictul interconfesional , mă urmărește mereu ;
explicațiile pe care mi le-au dat Jean Ancel și dr. Oliver Lustig ... mi-au spulberat multe confuzii .

Dar asta este o altă poveste ! Înapoi la anul 1937 .]

[LD : Este vorba de răspunsuri date la o anchetă privind " **căminul evreesc** " în Palestina .

J.Ancel nu indică revista ; nu știm **cine a făcut ancheta** ; nu știm exact **contextul** ;
este un colaj trunchiat cu foarfeca , pentru a proba **antisemitismul bisericii românești** .
Folosesc , de aceea , cu toate rezervele doar câteva citate .

Ele reflectă atât **un p.d.v. religios**, cât și **percepția realităților istorice** din acel moment .
Se poate imagina - pornind de la aceste opinii - care putea fi **mentalul colectiv** ,
față de evrei și lumea lor .]

Redacția /

Publică , în cadrul anchetei, **răspunsul PS dr.Ioan Bălan**, episcopul **Lugojului**.

Dintre căpeteniile greco-catolice , d-sa este primul care a ținut să-și spună răspicat cuvântul
în această gravă problemă . Iată răspunsul d-sale :

IPSS Ion Bălan / 5 sept.'37

▣ **Cămin evreesc în Palestina ?**

▣ **P.d.v. creștinesc**

Persoanele distins care **și-au arătat părerile** relative la asigurarea unui **cămin național**
pentru evrei , **cu toate că**, aproape fără excepție, **sunt creștine** ,
n-au ținut cont de p.d.v. creștinesc .

Providența Divină care **a dus pe acest popor în Palestina** ,

tot ea l-a scos de acolo și a distrus din temelii centrul lor bisericesc și național.

Pe vremuri, un apostol de-al lui Cristos, a vrut să reconstruiască
măreata biserică a lui Solomon .

Providența Divină a împiedicat realizarea acestui gând.

Acest lucru nu trebuie pierdut din vedere când se discută așezarea evreilor în Palestina.

IPSS Ion Bălan / 5 sept.'37

▣ **Dumnezeu a cucerit Palestina , nu evreii !**

▣ **Vechiul și Noul Testament**

România are peste **18 milioane de creștini** [LD : nu chiar , dar sensul este autentic]

Ei cunosc cărțile Sfinte , din care apare evident că **nu poporul evreu a cucerit Palestina ,
ci Dumnezeu** . Când Dumnezeu îi lăsa numai pe ei , **îi băteau popoarele autohtone**.

Pentru **fărădelegile acestui popor**, a fost amenințat în nenumărate rânduri
cu **cele mai aspre pedepse**. [//////////////]

Prin glasul profetului Ieremia , spune Dumnezeu că

în Palestina nu mai poate fi liniște pentru evrei . [//////////////]

Toată "**Legea Veche**" era numai o **pregătire pentru " Legea Nouă "** ,

și-i ducea pe evrei de mână în **peștera din Bethleem**, pe **Calvar**, și la **Mormântul Domnului** ,
ca să asiste la **luminata înviere** .

Dar poporul n-a vrut să-l primească pe Cristos . [//////////////]

care apoi le-a spus : **< Iată se lasă vouă întinsa pustie >** (Mateiu, 23, 38)

iar Ierusalimului i-a spus : **< Te vor face întocmai cu pământul pe tine și pe fiii tăi ,
întru tine , și nu vor lăsa întru tine piatră pe piatră ,**

pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale > (Luca, 19, 44) [//]

Despre soarta poporului evreu avem o **prorocie foarte limpede** din **însuși gura Fiului lui Dumnezeu** : < **Va fi o nevoie mare pe pământ și mânie pe poporul acesta .Și vor cădea sub ascuțișul sabiei și se vor reduce robi pentru toate neamurile .Și Ierusalimul se va călca de păgâni , până se va umplea vremurile neamurilor .** > (Luca , 21, 23, 24) [//]

Nici un glas inspirat nu ne spune **când se vor umplea vremurile neamurilor** .

[//] Cel mai mare patriot evreu , ce a fost **apostolul Pavel** , vorbește de **< încetarea orbirii lui Israel >** și de întoarcerea lui la religia creștină .
Dar de reconstruirea centrului național , nu spune nimic.
IPSS Ion Bălan / 5 sept.'37

▣ Ierusalimul să nu intre iar în stăpânire evreească !

Ce durere simțim noi , creștinii,

când vedem persecuțiile pe care le-a suferit Fiul lui Dumnezeu .

De aceea, locurile sfințite de nașterea , viața, activitatea, moartea și învierea Domnului, **nu le putem lăsa să ajungă din nou pe mâna celor blestemați de Mântuitorul nostru** , căci nu mă îndoiesc că ar avea aceeași atitudine ca acea a strămoșilor lor față de Isus .
[//]

IPSS Ion Bălan / 5 sept.'37

▣ Căminul evreesc în Palestina ?!

▣ Conferința de Pace ; Tratatul de la Sévres

Sutele de milioane de creștini trebuie să-și aducă aminte că

Papa Benedict al XV-lea, la 10 martie 1919 , și-a ridicat glasul

și a arătat **lovitura pe care ar da-o Conferința de Pace ,**

dacă ar crea o situație privilegiată necredencioșilor din Palestina,

în special dacă ar da Sfintele monumente creștine pe mâna celor ce nu sunt creștini .

De aceea, **cu toate asigurările date**

de **guvernul englez** la 2 nov.1917 și de **gouv.francez** la 11 febr. 1918 ,

Tratatul de la Sévres (art 95) spune numai atâta , **că puterea mandatară [Anglia]**

va fi responsabilă de așezarea unui Cămin evreesc în Palestina , fără să aducă

vreun prejudiciu drepturilor civile și religioase a Comunităților evrești din Palestina.

După 17 ani , nu s-a găsit formula norocoasă care să așeze pe teren acest articol !

[//] **Crearea unui cămin național e totuși posibilă .**

" Ca orișicărui popor din lume , îi s-ar putea da și evreilor posibilitatea de a avea un cămin propriu

[//] **se vorbea să li se cedeze Uganda** , care , în partea orientală ,

are o climă caldă și foarte sănătoasă .

Fiind sub mandat britanic , poate ar fi cea mai ușoară de dat .

Căci cu englezii se înțeleg așa de bine , evreii "

IPSS Ion Bălan / 5 sept.'37

▣ Situația privilegiată a evreilor din Europa

Nu-mi vine a crede că **evreii noștri din Europa** își vor părăsi **situația extrem de favorabilă**

ce și-au știut-o crea în toate țările , **de dragul unui cămin național !**

Le merge așa de bine pretutindeni , afară de Germania .

În Italia , **un Jung** (în partidul lui Mussolini) ajunge ministru de Finanțe ;

un Rotschild se putea lăuda că e cel mai bun prieten al regelui Eduard al VII- lea

Și a ajuns guvernatorul Băncii Naționale Engleze .

Dacă în unele țări n-au situații înalte , ei " **trag sforile**" și se împlinesc

vorba lui Dostoievski : < **Bismark, Beaconsfeld , Republica franceză,**

Gambetta și alții , toți aceștia nu sunt decât iluzii amăgitoare .

Singur evreul și banca lui stăpânește Europa . >

IPSS Ion Bălan / 5 sept.'37

▫ Sioniștii = evreii săraci și patrioții

Ar pleca , de sigur, **evreii săraci și entuziaști patrioți** . Însă numai pentru puțin timp , căci **acest popor nu poate trăi singur** .

Când țara lor nu va mai fi ocrotită de Anglia, ori de Franța, unde **simpatiile evreești scad** proporțional cu înaintarea naționaliștilor din Spania ,

și **când se vor covinge că Societatea Națiunilor** , în alcătuirea ei de azi, nu va face decât parazi ; **indată ce vor simți mirosul prafului de pușcă ,**

vor lua tălpășița și o nouă năvălire va da peste toate țările slabe [// // // // //]

Mișcarea sionistă este opera acelor cari n-au de gând să se stabilească în Palestina .

[// // // // //] Li s-ar putea ceda doar o parte ? Ierusalimul, Bethleemul , Nazaret

nu pot fi date nici când pe mâna acestui popor dușman .

Ce s-ar putea face ? Să se cumpere tot pământul de la arabi și să se dea evreilor ?

La început , oamenii au vândut foarte bucuros . Acum nici arabii nu-și mai înstrăinează locurile la evrei . [// // // // //] Să nu se uite că în Palestina sunt 400.000 de musulmani , 200.000 creștini și

numai 100.000 evrei - și aceștia împrăștiați . [// // // // //]

Mi se pare că problema **căminului național evreesc** nu privește Liga Națiunilor ,

pentru că **nici evreii nu doresc serios să aibă țara lor proprie** ,

în care ei **să facă toată muncile de salahor** , să suporte toate greutățile bugetare ,

să facă aramată serioasă , cu gândul **să verse sânge** pentru apărarea vetrei lor [// // // // //]

IPSS I.Bălan / 5 sept.'37

15.) Gh.Tătărăscu , Expozeu , șed.CC al PNL , / 4 ani de guvernare / 2 nov.'37

("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătărăscu -sosirea de la Ankara)

[-----]

Tătărăscu / 2 nov.'37

▫ Biserica Națională

[dr.C.Angelescu / Alex.Popescu -Necșești / Alex.Lapedatu / Victor Iamandi]

" În domeniul bisericii, prin acte de legiferare și prin acte de administrație, **am întărit acest asezământ** pus în sluba credinței și a sufletului românesc.

Am înființat bugetar 697 parohii ortodoxe și 33 parohii unite,

și alte **40 de parohii în regiunea secuiască**

și s-au înființat **1006 posturi bugetare pentru preoții teologi și seminariști,**

552 pentru cântăreți , care **duceau o viață de lipsuri**

incompatibilă cu misiunea lor de slujitori ai altarului.

Astăzi nu mai există nici un preot și nici un cântăreț fără salarizare ,

rezolvându-se astfel o importantă problemă din administrația bisericii noastre .

Am rezolvat de asemenea problema iritantă a reducerii salariilor corpului preoțesc.

Reducerea acestora au fost **definitiv ridicate**, plusurile de salarizare , în valoare de 94 milioane

lei anual, **înscriindu-se definitiv în bugetul general al statului.**

" În cadrul aceluiași preocupări, **am satisfăcut o veche și justă revendicare**

la **plata pensiilor preoților ardeleni ortodocși și uniți,**

care aveau parte de **un regim cu totul vitreg** .

În bugetul general al Statului, s-a înscris pentru **exercițiul anului 1937 / 1938 ,**

suma de 16.500.000 lei , care s-a și vărsat **Casei Pensiilor** ,

rezolvându-se astfel și această problemă vitală pentru clerul ardelean.

" **Am înzestrat mănăstirile** mai însemnate din țară cu **32.000 hectare de pădure și de teren .**

Pein acest act cu **adevărat istoric**, s-a asigurat **reînceperea activității culturale și de**

asistență pentru care **mănăstirile , ca așezăminte esențiale ale ortodoxismului românesc,**

fuseseră ctitorite în decursul vremurilor.

" În sfârșit, **însemnate sume** au fost acordate în tot acest timp de **Ministerul Cultelor**, pentru

construcții și reparații de biserici, stimulându-se prin aceasta toate inițiativele locale "

Gh.Tătărăscu / 2 nov.'37

16.) Târnosirea Catedralei ortodoxe la Sighișoara , 1 nov.'37

("Dimineața" , 2 nov.'37)

Mari festivități cu prilejul târnosirii noii catedrale ortodoxe. Au participat peste 30.000 săteni, veniți din comunele din împrejur. Din București , au participat : **dr.Titu Gane** (secretar general la Ministerul sănătății) , **președinte** al organizației liberale din Sighișoara , **realizatorul principal al măreței opere** ; **Florian Ștefănescu -Goangă** (subsecretar de stat la Instrucțiune) și **M.Berceanu** (subsecret.de Stat la Industrie)
Un sobor de **30 de preoți**, în frunte cu IPSS **Nicolae Bălan** al Ardealului .

17.) **Al.Vaida -Voevod**, **Manifestul Frontului Românesc**, 1 dec.'37

("Dimineața" , 3 dec.'37)

Biserica

" De asemenea nu vom înceta de aacorda **toată atenția noastră bisericii și slujitorilor ei**, bine știind că **puterea și ideea vieții naționale** își găsesc în primul rând chezașia existenței și a trumfului acesteia în **colaborarea strânsă și statornică cu biserica strămoșească și servitorii ei** "

18.) **Gh.Tătărăscu** , discurs radiofonic, înfăptuirile de ieri, programul de mâine , 13 dec.'37

Răspuns la criticile lui Maniu .

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + foto Tătărăscu la microfon)

Doc.integral : fișier **Gubern Tătărăscu - XV -**

[LD : Cele două mari **partide istorice , democratice și de guvernământ** s-au **anihilat** reciproc, s-au **compromis** reciproc, s-au **demolat** reciproc .

Pe marginea lor , **celelate partide** și-au alăturat glasul la această demolare , și au încercat , fiecare **după forță și program**, să **capteze alegătorii captivi, desamăgiți, derutați** .
Rezultatul a fost pe măsură . Se mirau totuși că în sânul bisericii , mulți preoți au devenit naționaliști !]

Gh.Tătărăscu / 13 dec.'37

▣ Campania electorală

" **Lupta electorală** este în **plină desfășurare** .

Pretutindeni **se ciocnesc programele , criticile și făgăduelile , pasiunile și interesele**.

În decursul acestor lupte **s-au rostit critici și observațiuni obiective** ,

privitoare la **guvernarea noastră din trecut și la programul de guvernare pentru viitor**.

" Am datoria să **privesc cu mulțumire și cu recunoștință aceste critici și aceste observațiuni** , întrucât el constituiesc și **un imbold și un îndreptar** .

" În același timp. însă, **s-au rostit și critici nedrepte** , care , **alterând adevărul**,

au drept scop **crearea unei atmosfere defavorabile guvernului**.

Pe această cale **voiesc să răspund acestor critici** . "

Gh.Tătărăscu / 13 dec.'37

▣ Guvernarea de 4 ani

" Așa dar , o parte din criticii noștri **tăgăduesc opera de consolidare**

ce am săvârșit în ultimii patru ani . În fața țării , eu **întreb pe acești critici** :

[-----]

Da sau nu - am creat **700 de parohii noi** pentru **sporirea slujitorilor bisericii**

ce întrețin flacăra credinței noastre strămoșești ?

[-----]

Gh.Tătărăscu / 13 dec.'37

Guvernul și Ardelenii ?!

"În aceeași **postură neprielnică se așază dl Maniu** și când mă **acuză** că nu am cerut , cu prietul formării guvernului, **colaborarea nici unui reprezentant al Ardealului** și că **disprețuiesc astfel mândria acestei provincii.**

" **Afirmarea este, în primul rând, inexactă** . [-----]

" **Am ajutat Școala, Universitatea și Bisericile naționale din Ardeal,** prin mărturii care stau vii pe tot cuprinsul Ardealului. [-----]

" **Ce a făcut dl Iuliu Maniu pentru Ardeal , în timpul guvernării sale ?**

D.Iuliu Maniu obișnuște să vorbească , din când în când, în numele creștinismului și **se arată a fi un suflet moral și creștin.**

Ce a făcut pentru Biserica Românească din Ardeal ?

Ce a făcut pentru Biserica Ortodoxă care a suferit atât de mult în trecutul vitreg al neamului nostru ? **Ce a făcut pentru Biserica Unită** , căreia îi aparține ? [-----]

Nu cunosc această activitate și nimeni n-o cunoaște .

Dacă ea a existat vreodată , în decursul guvernărilor d-sale, atunci ea s-a desfășurat incognito pe pământul ardelenesc. [-----]

Gh.Tătărăscu / 13 dec.'37

19.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37

(" Dimineața " , 24 dec.'37 ;)

(" Parlamentul Românesc " , an VIII, nr . 255-258, 31 dec.'37)

[LD : Parlamentul reieșit din alegeri, nu va fi validat . Vezi comentarii la **fișier Sistem de partide**

Este spectaculoasă alegerea **protopopului I.Moța la Arad** , pe care o pun pe seama legendei martirajului fiului Moța, dar și pe existența unui puternic curent antisemit în acest oraș și județ.

El infirmă **stereotipia istoriografică** privind **succesul antisemitismului în Moldova** , având în vedere **insuccesele antisemiților la Iași, Botoșani, Dorohoi , Bacău** etc etc...

Pe de altă parte , confirmă **succesul Gărzii în lumea structurilor bisericești ortodoxe...**

Regele Carol , în curând va avea **binecuvântarea bisericii ortodoxe la regimul său personal** , **Patriarhul Miron Cristea devenind prim-ministru** .

Va trebui să mă ocup de rolul pe care l-a jucat Biserica în viața politică a țării .

Deocamdată, **Parlamentul românesc** are un impozant **grup senatorial de fețe bisericești**

-27 de reprezentanți : 18 - ortodocși ; 4 - uniți ; 5 - alte culte-

care figurează în Monitorul Oficial (dezbateri parlamentare) , de obicei , ca "**absenți** "

Unii din ei nu au călcat niciodată în Parlament !

În schimb, **la Cameră, există unii deputați - preoți** (mai ales în PNT , în Ardeal)

,iar activitatea unora la **legionari sau cuzziști** era de **notorietate publică.**]

" **Parlamentul românesc** " / 31 dec.'37

▣ 387 deputați aleși

" Publicăm lista noilor deputați și senatori , întocmită de **Comisiunea Centrală Electorală** în mod **definitiv**. **Deși se crede** că **noul parlament va fi anulat** mai înainte de a se fi constituit ,

și **se vor orânduie alegeri generale pe alte baze și în alte condițiuni,**

este pentru noi o **elementară datorie** aceasta , deoarece **țara întreagă s-a străduit să aleagă** ,

iar dintre cei **5.000 de candidați** - cel puțin **aceia care au izbândit** ,

cu mari osteneli și cu mari cheltueli , merită **să le consacram aceste pagini.** "

[-----]

"**Dimineața**" / 24 dec.'37

▣ Alegerile pentru Senat

Comentar LD : Ziarul nu comentează deloc rezultatul la senatoriale.

De aceea voi face eu câteva remarci , bazându-mă pe tabloul publicat .

/Este foarte clar că , **dacă** acest parlament ar fi fost validat ,

PNL ar fi avut o **majoritate zdrobitoare** și ar fi putut să-și asigure succesul legiferării .

Exceptând : **3 senatori PNT** (**Sichitiu, Coroianu și Fodoreanu**) ;

2 senatori Totul ptr. Tară (protopop I. Moța și M.Manoilescu) ;

"Dimineața" / 24 dec.'37

▣ Alegerile pentru Senat

Județul	PNL1	PNL2	PNT	T.ptr.T	PNC	Alta	Ales
Arad	5.516	1.406	4.122	16.345	1.339	protopop I.Moța	

////////////////////////////////////

▣ Reprezentanții cultelor

Biserica ortodoxă (18) :

SSPatriarhul Miron ; IPSSMitr. Moldovei , Nicodem ; al Ardealului , Nicolae ;
al Bucovinei și Maramureșului , Visarioan ; al Basarabiei , Gurie ;
al Râmnicului , Vartolomeu ; al Romanului, Lucian ; al Ismailului , Dionisie ;
al Hușilor, Nifon ; al Galațiului , Cosma ; al Buzăului , Ghenadie ;
al Aradului , Andrei ; al Clujului, Nicolae ; al Oradiei , Nicolae
al Caransebeșului , Vasile ; al Argeșului, Grigorie ; al Constanței ; Gherontie ;
al Hotinului, Tit

Biserica Unită (4)

IPSS mitropolit al Blajului , dr. Al.Nicolescu

PS Episcop al Clujului , Iuliu

PS Episcop al Lugojului, Ioan Bălan

PS Episcop al Maramureșului, Alexandru

Alte culte (5)

IPS Arhiepiscop romano-catolic Cisar

PS Episcop reformat Vasarhely

PS Episcop luteran Glondys

Șef -Rabinul Isac Niemiower

baș -Muftiul (când va fi definitivată legea cultelor minoritare)

Alegerile / dec.'37

20.) XX?) Iuliu Maniu - Miron Cristea, ? ian./ febr.'38

(Arh.CC al PCR,fond10,d.2482,f.24) [Documentar ISISP,p.441-442]

Vezi context : [fișier Monarhie - I -](#)

a) (9) Maniu /febr.'38

▣ Greșala gravă a Patriarhului Miron Cristea .

MSR I-a rugat și pe el să intre în guvernul Miron Cristea.

"Aflînd scopul pe care i l-a fixat Majestatea Sa,

am refuzat cu adîncă durere în suflet. [...]

Se săvîrșește o lovitură de stat,în urma căreia vor fi distruse valori sufletești,
poate,vieți omenești,și îmi cuprinde sufletul o adevărată tristețe ,că această schimbare de
lucruri se împlă cu protecțiunea patriarhului României,

care este ardelean,un fost prieten politic, fiu de iobag român,

care a ajuns patriarh,cu activa mea colaborare și în urma acțiunii mele personale.

Dă-mi voie să afirm,cu toată hotărîrea,că,în calitățile puse mai sus ,

și în urma legăturilor sufletești pe care le ai ca fiu al Ardealului,cu tradițiile acelei provincii

și ca unul care ai **depus jurămînt** ,alături de mine,

pentru păstrarea drepturilor Ardealului și Banatului ,prin actul de Unire din Alba Iulia

și care,la propunerea mea ,ai predat împreună cu comisia trimisă în acest scop ,

acel **act al Unirii în București,regelui FERDINAND**,

să afirm că nu ai dreptul să dai lovitură de moarte ,prin colaborarea ta ,

acelor drepturi,și să iei o răspundere istorică continuând opera ta ,

ca **prezident de Consiliu**,primită desigur cu bună – credință ,

dar care **duce la dezmințirea întregilor tradiții ardeleni**, a activității tale din trecut, a colaborării noastre din acel trecut și a jertfelor părinților și strămoșilor tăi."

Maniu / febr.'38

▣ Regimul constituțional în pericol

"Gîndește-te că ,**un fiu al Ardealului nu poate să prezideze** opera de răpire a drepturilor țăranilor din Vechiul Regat, care **s-au jertfit cu sutele de mii** pentru ca ,**dezrobind pe ardeleni, să se dezrobească și pe ei.**

Ai văzut rezoluțiile pe care le-a adus partidul nostru , din care ai făcut odată parte și tu.

Ele sunt în completă conformitate cu părerile și hotărîrile mele .

Cât mă privește ,voi lupta pentru apărarea vieții constituționale și democratice a țării ,

și pentru asigurarea hotărîrilor dela Alba Iulia,

cu supremă încordare,cu orice risc și cu orice jertfe.

Nu sunt singur ,țara,poporul român,sînt cu mine în această chestiune.

Și nu cred că patriarhul României ar putea să patroneze o acțiune împotriva lor.

[-----]

Îți adresez acest **apel** în calitatea mea de **prieten și de fost președinte al**

Consiliului Dirigent al Ardealului și Banatului[...]

Te rog să iei la dreapta judecată **situația ta înaltă și rolul tău istoric ,**

cu aceeași obiectivitate cu care te rog eu **să nu uiți un moment că**

ești preot și fiu de iobag din Ardeal."

Iul.Maniu / după 10 febr.'38

b) (10.) Mircea Vulcănescu ,

"Nae Ionescu așa cum l-am cunoscut",Ed.Humanitas,1992

Vulcănescu/ / 1938 ?

▣ / adversitatea Nae Ionescu - Patriarhul Miron Cristea /

Nae vedea în Patriarhul Miron "**întruchiparea duhului nepotrivit vremurilor noi** ", care lupta să ia în stăpînire Biserica românească.

Patriarhul a fost unul din **adversarii principali ai lui Nae.**

"**Nepriceperea lui teologală,spiritul lui laicizant,ardelenesc,**

care **prețuia mai mult doctoratul decât misiunea lui ierarhică,**

spiritul lui **lumeț,necălugăresc,atitudinile lui cezaro-crăești și confuziile**

care-l duceau să amestece puterile și să ia sub patronajul Bisericii

misiuni pămîntești compromise și compromițătoare,

(atît **ca regent ,cât și ,mai tîrziu,ca prim ministru)**

l-au dus adeseori în **ținta atacurilor lui Nae Ionescu** ,care ,cu asprimea lui obișnuită ,

nu a cruțat nici un mijloc de a-l lovi."

/ **Explicația ? Nae socotea mentalitatea cezaro-crăiască ,laicizantă și protestantizantă a**

Patriarhului,ca o "**intruziune a universului și valorilor epocii moderne ,**

pe care o detesta [...]"

Răzbunarea lui Miron : pe zidurile patriarhiei (ușa de la intrare) ,

unde este zugrăvită **Judecata de Apoi** ,cu focul gheenii în dreapta,

un **diavol mare,negru,în picioare**,cu aripile desfăcute,

atrage prostimea și tineretul la pierzanie ,spre focul de veci .

"Sub **trăsăturile luciferice ale duhului întunecat , [...]**

chipul zugrăvit al Profesorului Nae Ionescu"(p.75-76)

Nae Ionescu -Miron Cristea

C (11). **Alexandru Cantacuzino** ,*Opere Complete*, Colecția " Omul Nou "(1969), 1990

Prefață **Horia Sima** (1969) *Doc.integral* , **G de F , 1 bis.**

A. Între lumea legionară și cea comunistă , 1935 (pag. 7- 47)

/ Comunismul =anticreștin ; Legionar = credința în Hristos și Dumnezeu

/ Comunismul =frica de moarte ;Legionar = iubirea de moarte , credința în nemurire ;

B. " Cum suntem " , sept.'37

/ **Violența** - mijloc de educație / **Violența** = un păcat necesar

/ **Sfințenia** - mântuirea sufletului individual ; / **Eroismul** - mântuirea neamului

/ **Naționalismul legionar** - față de biserică, de religii

/ **Iubirea, solidaritatea , legionară / Dragostea de moarte legionară**

C.Românismul nostru (Congresul General Studentesc, Craiova , apr.'35)

/ **Românul de mâine** : creștin intolerant, antisemit, recunoscător și răzbunător

/ **Misiunea tineretului legionar** : învierea neamului românesc ; o nouă tradiție de existență ;

D) Românul de mâine (Raport la Congresul General Studentesc , Târgul Mureș, apr.1936)

/ **Nația română** , în rânduiala lui Dumnezeu / **Spiritualitatea legionară creștină**

/ **Tripticul spiritualității legionare** ; creștin, naționalist, eroic

/ **Treimea surselor morale** : Dumnezeu , strămoșii daco-romani , Căpitanul

F) *Cuvânt la mormântul lui Moța și Marin*, Casa Verde, febr.'37(p. 183- 189)

/ **Jertfă pentru Dumnezeu ... / Jertfa vieții = linia Căpitanului/**

12.